

LIETUVOS PREMJERAS SU POPIEŽIUMI KALBĖJOSI APIE PAGALBĄ ŠEIMOMS

Jo Šventenybė Popiežius Pranciškus Vatikane priėmė Lietuvos Ministrą Pirmininką Saulių Skvernelį su šeima. Premjeras su Šventuoju Tėvu aptarė emigracijos keliamus iššūkius, humanitarinę pagalbą Ukrainai, socialinės atjautos skurstantiems ir nuskriaustiesiems, pagalbos šeimoms ir gimstamumo skatinimo klausimus.

Vyriausybės vadovas pažymėjo, kad Lietuvos ryšiai su Vatikanu visuomet buvo ypatingi. „Savo tvirta laikysena Šventasis Sostas padėjo Lietuvos žmonėms kovoje dėl laisvės, o popiežiaus dėmesys Lietuvai visada buvo ir bus vilties bei tikėjimo šaltinis. Tai, kad Vatikanas niekuomet nepripažino Lietuvos okupacijos ir aneksijos, o mūsų šalies diplomatinė atstovybė prie Šventojo Sosto veikė ir okupacijos metu, Lietuvai yra ypatingai svarbu“, – sakė premjeras S. Skvernelis.

Visų Lietuvos žmonių vardu Ministras Pirmininkas pakvietė popiežių Pranciškų atvykti į Lietuvą.

Jo Šventenybė Popiežius Pranciškus priėmė Lietuvos Ministrą Pirmininką Saulių Skvernelį su šeima.

formiche.net

Lietuvoje Šventasis Tėvas yra lankęsis 1993 metų rugsėjį. Tuomet mūsų šalyje viešėjo Jonas Paulius II.

Ministras Pirmininkas taip

pat susitiko su Vatikano valstybės sekretoriumi (vyriausybės vadovas) Jo Eminencija kardinolu Pietro Parolin.

Premjeras su valstybės se-

ktoriumi aptarė dvišalius bei katalikų bažnyčios santykius, emigracijos Europoje keliamus iššūkius, socialinės vergovės ir išnaudojimo problemas.

Premjeras pabrėžė solidarumo su prieglobsčio prašytojais svarbą. Be kita ko kalbėta apie Ukrainos padėtį ir Lietuvos santykius su Rusija. **LRV**

IŠVESTI JAV KARIUS IŠ AFGANISTANO BŪTŲ RIZIKINGA

Jungtinių Valstijų gynybos sekretorius Jimas Mattisas (James Mattis). *Reuters*

Jungtinių Valstijų gynybos sekretorius Jimas Mattisas (James Mattis) spalio 3 d. perspėjo, kad Amerikos karių pasitraukimas iš Afganistano būtų rizikingas.

„Remiantis žvalgybos analize ir savo vertinimu, aš esu įsitikinęs, kad mūsų pasitraukimas iš šio regiono būtų rizikingas“, – sakė jis, JAV Senato Ginkluotųjų tarnybų komitete pristatydamas planus didinti JAV karių kontingentą Afganistane.

Prezidento Donaldo Trampo (Donald Trump) administracija neseniai pranešė apie planus išsiųsti į

Afganistaną papildomus 3 tūkst. karių, jie patartų ir treniruotų vietos saugumo pajėgas.

Šiuo metu Afganistane yra 11 tūkst. amerikiečių.

JAV gynybos sekretorius ir NATO vadovas Jensas Stoltenbergas (Jens Stoltenberg) praėjusią savaitę lankėsi šioje šalyje, kad patvirtintų tarptautinės bendruomenės įsipareigojimus remti Afganistano pajėgas, kovojančias su Talibanu.

Ši organizacija vėl suaktyvėjo po 2014 metų, kai JAV smarkiai sumažino karių kontingentą. **LRT**

SEIME – NORAS TIRTI NETEISĘTĄ POVEIKĮ POLITINIAMS PROCESAMS

Kelios dešimtys parlamentarų siūlo atlikti parlamentinį tyrimą dėl neteisėtos įtakos politikams, politiniams procesams, valstybės institucijoms.

Spalio 5 d. Seimo posėdžių sekretoriato įregistruotas jau nuo vasaros rengtas nutarimo projektas atlikti parlamentinį tyrimą dėl asmenų, verslo subjektų ir kitų interesų grupių neteisėto poveikio valstybės institucijoms priimančioms sprendimus ir neteisėtos įtakos politiniams procesams.

Tokią Seimo Nacionalinio saugumo ir gynybos komiteto pirmininko „valstiečio“ Vytauto Bako iniciatyvą iš viso parėmė 46 parlamentarai, daugiausia – iš Lietuvos valstiečių ir žaliųjų sąjungos frakcijos. Projektą dar pasirašė konservatorių vadovas Gabrielius Landsbergis, penki „tvarkiečiai“.

Siūloma, kad laikinoji komisija nustatytų atvejus, „kai palaikant ryšius su grėsmę valstybės interesams galinčiais kelti asmenimis buvo siekta daryti neteisėtą poveikį valstybės institucijoms priimančioms sprendimus ar neteisėtą įtaką politikams ir (ar) politiniams procesams“, taip pat – „politinių partijų ir atskirų politikų veiklos finansavimo

atvejus, galinčius kelti grėsmę valstybės interesams, kai siekta daryti neteisėtą poveikį valstybės institucijoms priimančioms sprendimus ar neteisėtą įtaką politikams ir (ar) politiniams procesams“.

Seimo nariai dar turėtų nustatyti „grėsmę valstybės interesams keliančius atvejus, kai siekiant paveikti situaciją strategiškai svarbiuose nacionaliniame saugumui ūkio sektoriuose buvo darytas neteisėtas poveikis valstybės institucijoms priimančioms sprendimus, ar neteisėta įtaka politikams ir (ar) politiniams procesams“.

Siūloma, kad darbą komisija galėtų baigti iki gruodžio 1 dienos.

Anksčiau V. Bakas žurnalistams yra sakęs, kad naują parlamentinį tyrimą išprovokavo atskleisti socialdemokrato Mindaugo Basčio ryšiai su Rusijos energetikos kompanijos „Rosatom“ atstovu vadinamu Jevgenijumi Kostinu, buvusiu KGB darbuotoju Piotru Vojeika, Rusijos valstybinio kanalo RTR žurnalistu Ernestu Mackevičiumi, buvusiu Kauno mafijos autoritetu įvardijamu Saturnu Dubininku ir neteisėta veikla įtariamam verslininku

ES RAGINA LAIKYTIS BRANDUOLINIO SUSITARIMO SU IRANU

Briuselis, spalio 6 d. (dpa-ELTA). JAV prezidentui Donaldui Trumpui (Donald Trump) toliau kritikuojant branduolinį susitarimą su Iranu, Europos Komisija paragino visas šalis laikytis sutarties.

ES užsienio politikos įgaliotinė Federika Mogerini (Federica Mogherini) aiškiai pareiškė, „kad negalima iš naujo derėtis dėl sutarties“, Briuselyje sakė jos atstovė. „Mes tikimės, kad visos šalys laikysis susitarimo“, – pabrėžė ji.

Vadimu Pachomovu kelia grėsmę šalies saugumui. Dėl to M. Basčiui pradėta apkalta.

Teisėsaugai pateikus įtarimus Liberalų sąjūdžiui ir Darbo partijai, nutarta, kad būtina išaiškinti ir galimas neskaidrias verslo įtakas politikams.

Inicijuoti laikinąjį tyrimo komisiją turi teisę ne mažiau kaip ketvirtadalis Seimo narių, tai yra ne mažiau kaip 36 parlamentarai. Tokiu atveju Seimas komisiją turi sudaryti artimiausio posėdžio metu. **LRT**

ŽINIOS IŠ VILNIAUS

Prezidentė Dalia Grybauskaitė išbraukė buvusį valstybės įmonės „Automagistrėlė“ vadovą Vladislavą Molį iš valstybės apdovanotųjų asmenų sąrašo. V. Molis iš sąrašo išbrauktas už valstybės apdovanojo vardo pažeminimą. Tokį sprendimą Prezidentė priėmė, atsižvelgus į minėtoje įmonėje atlikto vidaus audito ataskaitą. Audito metu nustatyta, kad, V. Moliui vadovaujant valstybės įmonei „Automagistrėlė“, buvo padaryta didelė finansinė žala, nustatyti šiurkštūs lėšų švaistymo ir piktnaudžiavimo tarnybine padėtimi atvejai.

Valstybės apdovanojimas V. Moliui skirtas 2015 m. tuometinio susisiekimo ministro Rimanto Sinkevičiaus teikimu ir gavus Valstybės apdovanojimų tarybos pritarimą. Visi kandidatai valstybės apdovanojimams gauti įstatymo nustatyta tvarka yra tikrinami atsakingų teisėsaugos institucijų. V. Molio atveju informacijos, dėl kurios jam negalėjo būti suteiktas apdovanojimas, gauta nebuvo. Asmenys, išbraukti iš ordinų kavalierių arba medaliais ir kitais pasižymėjimo ženklais apdovanotųjų sąrašo, jiems įteiktus apdovanojimo ženklus ir apdovanojimo dokumentus privalo grąžinti ordinų kancleriui. Šie asmenys netenka apdovanojimų teikiamų teisių.

Ištikimybė Darbo partijai (DP) toliau klampina jai tarnavusius „darbiečius“ – dabar jau buvusi partijos frakcijos Seime referentė prisipažino, kad už papildomą darbą gaudavo į oficialią buhalteriją neįtrauktus pinigus. Tačiau tai ilgą laiką slėpė. Šiuo metu vienoje sostinės mokykloje mokytoja dirbanti 48 metų Raminta Saldžiūnienė sako, kad dėl tokio savo elgesio gailisi, todėl prokurorams atskleidė ne tik kaip gaudavo atlyginimą „vokelyje“, bet ir kokius papildomus darbus atlikdavo, kad gautų atlyginimą. „Buvau priimta dirbti pas Seimo narę Loretą Graužiniene pusę etato, tačiau su L. Graužiniene taip pat sutariau, kad jeigu bus papildomo darbo, tuomet už jį bus papildomai primokama, – sakė R. Saldžiūnienė. – Papildomi darbai buvo susiję ne su mano tiesioginiu referentės darbu Seime, bet kitais darbais, kurie buvo atliekami DP. Tai, pavyzdžiui, reikėdavo parašyti straipsnius į DP laikraštį „Laikas“. Ar tie papildomi priedai bus legalūs ar nelegalūs, su L. Graužiniene nekalbėjau – to klausti man net mintis nekilo.”

Lietuvos socialdemokratų partijos Etikos ir procedūrų komisija spalio 7 d. nutarė, kad bendrą darbą su „valstiečiais“ prieš partijos tarybos valią pasirinkę Seimo socialdemokratai verti griežčiausios nuobaudos – pašalinimo iš partijos. Dėl to kitą savaitgalį galutinį sprendimą turės priimti socialdemokratų partijos taryba. Etikos ir procedūrų komisija vertins dešimties Seimo socialdemokratų – Juozo Bernatono, Antano Vinkaus, Artūro Skardžiaus, Irenos Šiaulienės, Rimantės Šalaševičiūtės, Algirdo Butkevičiaus, Rimanto Sinkevičiaus, Andriaus Palionio, Gedimino Kirkilo ir Mindaugo Basčio – elgesį. Komisija vienbalsiai nutarė, kad visi jie pažeidė partijos Statutą ir turi netekti partinių bilietų.

Galimo plagijavimo skandalas dėl Kauno technologijos universiteto (KTU) rektoriaus Petro Baršausko habilitacinio darbo kenkia visam aukštajam mokslui, sako Lietuvos universitetų rektorių konferencijos prezidentas, Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Juozas Augutis. Aukštojo mokslo situaciją su Rektorių konferencijos vadovu aptaręs Seimo pirminkas Viktoras Prancietis kalba dar griežčiau – jie pareiškė, kad P. Baršausko vietoje jau būtų atsistatydinęs. Skundą dėl P. Baršausko Akademinės etikos ir procedūrų kontrolieriaus tarnybai pateikė buvęs Vytauto Didžiojo universiteto rektorius Algirdas Avižienis. Jo teigimu, P. Baršausko monografijoje yra daugybė plagijavimo atvejų.

Visuomenės įpročių tyrimas parodė, koks yra lietuvių aukojimo portretas. Apie tyrimo rezultatus pasakoja bendrovės „Spinter tyrimai“ vadovas Ignas Zokas. Tyrimas atskleidė, kiek kartų per metus gyventojai aukoja labdarai: keturis ir daugiau kartų – 7 proc., du-tris kartus – 31 proc., vieną kartą – 13 proc., neaukoja 49 proc.

Pagrindiniuose Lietuvos keliuose baigama diegti daugiafunkcė pažeidimų kontrolės sistema. Ji ne tik pasvers automobilius, bet ir fiksuos jų gabaritus, nuskaitys automobilių valstybinius numerius, rinks statistiką apie eismo intensyvumą, matuos greitį. Sistemos renkami duomenys galės būti taikomi tikrinti, ar sumokėtas kelių naudotojo mokestis, ar transporto priemonė apdrausta ir turi galiojančią techninę apžiūrą. Maža to, sistema automatiškai išsiųs baudos kvitą – tai bus pirmasis toks bandymas Europoje. Iš viso keliuose bus įrengti trys tokie kontrolės postai. Pažeidimų kontrolės sistema diegiama intensyvaus eismo ruožuose Lietuvoje – greitkelyje Vilnius–Kaunas ties Kauno mariomis, kelyje „Via Baltica“ tarp Kalvarijos ir Lietuvos–Lenkijos sienos bei kelyje Kaunas–Žarasai–Daugpilis ties Jonava.

Parengta pagal Lietuvos žiniasklaidos pranešimus

JAV PREZIDENTAS LAS VEGASE PAGERBĖ ŠAUDYNIŲ AUKAS

Jungtinių Valstijų prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) Las Vegase.

Reuters

Jungtinių Valstijų prezidentas Donaldas Trampas (Donald Trump) nuvyko į Las Vegasą, kad pareikštų užuojautą dėl masinių žudynių aukų, bei susipažintų su tyrimo eiga. Savo ruožtu opoziciniai demokratai jau pradėjo kampaniją kongrese siekdami apriboti prekybą didelės galios automatiniais ginklais.

Nuvykęs į Las Vegasą prezidentas pripažino, kad jam tai labai liūdna diena. Bet jis nieko nekomentavo apie žudi-

ko motyvus, nors ir užsiminė, kad FTB intensyviai bendrauja su jo drauge, ta proga sugrįžusia iš Filipinų į Jungtines Valstijas.

Moteris nelaikoma įtariama, bet FTB tikisi, kad ji suteiks vertingos informacijos apie galimus beveik 60 žmonių nužudžiusio Stepheno Paddocko motyvus.

Savo ruožtu demokratų atstovai Kongrese jau padėjo kampaniją, siekdami uždrausti įvairius šaunamųjų

ginklų priedus, paverčiančius automatinį užtaisymą turinčius ginklus kariniais greitašaudžiais ginklais. Būtent taip perdirbti buvo mažiausiai keli S. Paddocko panaudoti automatai.

Be to, demokratai tikisi atgaivinti federalinį įstatymą draudžiantį pardavinėti ir naudoti didelės talpos šovinių dėtuves tokiems ginklams. Dabar toks šovinių skaičių ribojantis įstatymas galioja tik 8-iose valstijose.

LRT

PRADĖTAS TAIKYTI ES – KANADOS EKONOMIKOS IR PREKYBOS SUSITARIMAS

Rugsėjo 21 dieną pradėtas laikinai taikyti Europos Sąjungos ir Kanados išsamus ekonomikos ir prekybos susitarimas (CETA). Tai – vienas ambicingiausių ES laisvosios prekybos susitarimų. Jis Lietuvos eksportuotojams atvers 35 milijonus gyventojų turinčios Kanados rinką.

Nuo susitarimo laikino taikymo pradžios bus panaikinta 98 procentų Kanados importo muitų. Sutartimi taip pat numatomas reikšmingas Kanados viešųjų pirkimų ir paslaugų rinkų atvėrimas ES įmonėms.

„Kanada – strateginė Lietuvos partnerė, todėl džiaugiamės gilindami santykius ir ekonominėje srityje. Reikšmingas prekybos sąlygų gerinimas Kanados rinkoje bus naudingas Lietuvos įmonėms, norinčioms plėsti eksportą į šią šalį palankesnėmis sąlygomis. Lietuvos ekonomika yra itin atvira ir priklausoma nuo eksporto. Apie 230 tūkstančių darbo vietų Lietuvoje priklauso nuo prekybos už ES ribų, todėl Lietuvai būtinas naujų rinkų atvėrimas“, – pabrėžė viceministras A. Zananavičius.

Perspektyviausi eksporto plėtros į Kanadą sektoriai yra tekstilė, elektroninių ir optinių gaminių gamyba, baldai, maistas ir gėrimai. Šiems sektoriams susitarimas numato reikšmingą prekybos sąlygų pagerinimą – bus naikinami muitai daugumai apdirbtų maisto produktų, kuriems šiuo metu Kanada taiko 10-25 procentų importo muitą.

2016 metais Lietuvos prekių eksportas į Kanadą sudarė 62 mln. eurų. Šiuo metu į Kanadą eksportuoja 150 Lietuvos įmonių. Daugiausia eksportuojama mineralinio kuro, trąšų, baldų, mechaninių įrenginių, tinklų, sporto įrangos, tekstilės prekių.

Susitarimas taip pat numato ES taikomų visuomenės sveikatos, maisto saugos, vartotojų, darbuotojų apsaugos ir kitų sričių standartų užtikrinimą. ES galiojantys standartai nebus keičiami, o jų neatitinkantys produktai iš Kanados negalės patekti į ES rinką.

2016 metų spalio 30 dieną Europos Sąjunga ir Kanada, po 7 metus trukusių derybų, pasirašė išsamų ekonominį ir prekybos susitarimą, jį laikinai pradėdant taikyti nuo 2017 metų rugsėjo 21 dienos. Susitarimo įsigaliojimui pilna apimtimi jis turės būti ratifikuojamas ES šalių nacionaliniuose parlamentuose.

LR URM

JAV SAUDO ARABIJAI PARDUOS RAKETINĖS GYNYBOS SISTEMĄ THAAD

JAV vyriausybė pritarė, kad Saudo Arabijai už 15 mlrd. dolerių (12,8 mlrd. eurų) būtų parduota Didžiausio aukščio oro erdvės gynybos sistema (*Terminal High Altitude Air Defense, THAAD*), spalio 6 d. paskelbė valstybės departamentas.

„Šis pardavimas prisideda prie JAV nacionalinio saugumo ir užsienio politikos interesų, juo remiamas ilgalaikis Saudo Arabijos ir Persijos įlankos regiono saugumas Irano ir kitų regiono grėsmių akivaizdoje“, – sakoma pareiškime.

LRT

BARSELONOJE – DEMONSTRACIJA UŽ ŠALIES VIENYBĘ

Į Barseloną spalio 8 d. suplaukė minios Ispanijos vėliavomis apsigaubusių žmonių protestuoti prieš Katalonijos separatistų vadų siekį skelbti Katalonijos nepriklausomybę po Ispanijos valdžios uždrausto bet įvykusio referendumo.

„Tyliąja dauguma“ save vadinantys katalonai, nepriartinantys regiono atsiskyrimui nuo Ispanijos, nutraukė tylą.

„Dėl Ispanijos vienybės nebalsuojama ir nesiderama – ją reikia ginti“, – parašyta viename iš plakatų.

LRT

LIETUVIŲ TAUTINĖS MINTIES LAIKRAŠTIS
THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX (216) 531-8428

E-mail: dirva@ix.netcom.com

P.O. BOX 19010 CLEVELAND, OHIO 44119-0010

19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

Leidžia Amerikos Lietuvių Spaudos ir Radijo Draugija „Viltis“, Inc.

Algirdas V. Matulionis, pirmininkas / president

Gediminas Markevičius, redaktorius / editor

2713 West 71st St, Chicago, IL 60629-2005

E-mail: dirva.redaktorius.chicago@gmail.com

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0010

Periodicals postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices.
Published bi-weekly by American Lithuanian Press & Radio Assn.
VILTIS, INC. - Subscription per year - \$55.00, first class - \$78. Single copy - \$2.00. Air mail overseas - \$130.00.

Prenumerata metams - \$55.00, pusei metų - \$40.00, pirma klase - \$78.
Oro paštu į užsienį metams - \$130.00. Atskiuro numerio kaina - \$2.00.
Straipsniai, pasirašyti pavarde, inicialais ar slapyvardžiu, ne visada sutampa su redakcijos nuomone. Nespausdinti straipsniai gražinami tik autoriui prašant. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Nepasirašytų rašinių nespausdiname.

KATALONIJOS RŪPESČIAI

Iki šiol daugumai Barselona buvo žinoma dėl to, kad šis miestas turi krepšinio komandą ir tuo, kad tai mėgstama turistų vieta. Katalonijos sostinė Barselona kaip niekada tapo išskirtiniu Ispanijos miestu – čia įvyko centrinės Ispanijos valdžios susidūrimas su katalonų siekiu atsiskirti nuo Ispanijos ir tapti savarankiška valstybe. Vienoje pusėje „įstatymo ginti“ stojo policija (ji, žinoma, veikė pagal įsakymus iš aukščiau), iš kitos – referendumo dėl Katalonijos nepriklausomybės šalininkai ir dalyviai.

Katalonija – tai autonominis regionas ir istorinė sritis Ispanijos šiaurės rytuose su sostine Barselona. Katalonijos autonominis regionas buvo suformuotas 1979 m., 2006 m. regiono autonomija buvo išplėsta. Oficialios kalbos – katalonų, ispanų ir oksitanų. Du trečdaliai Katalonijos gyventojų gyvena Barselonos metropolinėje teritorijoje. Regionas yra labai urbanizuotas ir industrializuotas, nuo XIX a. ji yra ekonomiškai svarbiausia Ispanijos dalis, čia sukuriamą 18.8% Ispanijos BVP.

Istorinę Katalonijos sritį sudaro dabartinis Katalonijos autonominis regionas ir Rytų Pirėnų departamentas Prancūzijoje. Be to, katalonai istorine Katalonijos dalimi laiko ir šalia esančius Prancūzijos rajonus, t. y. Šiaurės Kataloniją. Radikalūs katalonų politikai Katalonijos termino taikymą plečia ir apima vadinamąsias „katalonų žemes“, t. y. Viduržemio jūros teritorijas, kurios viduramžiais buvo Aragono karalystės įtakos sferoje, ir kurių gyventojai bent iš dalies kalba katalonų kalba. 2007 m. vyko visuotinis referendumas, kuriame katalonai balsavo už juridinės reikšmės suteikimą savo tautiniam statusui, tačiau 2010 m. Ispanijos Karalystės konstitucinis teismas blokavo referendumo rezultatus. (pagal Wikipedia.org, red. past.) Na, o 2012 m., vietos valdžios rinkimus Katalonijoje laimėjus kairiosioms nacionalistinėms partijoms, tapo aišku, kad susipriešinimo su centrine Ispanijos valdžia nebus išvengta. Nacionalistams nesunkiai pavyko įteigti žmonėms, kad dėl visų blogybių (priminsime, kad 2012 m. Ispanija išgyveno krizę, augo nedarbas ir t. t.) kaltas Madridas.

Taigi, kas gi įvyko Katalonijoje? Ogi spalio 1 d. vyko referendumas dėl Katalonijos nepriklausomybės, kurį Ispanijos centrinė vyriausybė ir teismai pripažino prieštaraujančiu konstitucijai. Nacionalinė Ispanijos policija panaudojo jėgą, bandydama patekti į balsavimo pastatus, buvo sužeista daugiau negu 700 žmonių. Be abejo, įvykiai sulaukė tarptautinės politikos dėmesio – vien smerkė Ispanijos valdžios veiksmus, pabrėždami katalonų teisę į apsisprendimą, kiti tiesiog abejojo katalonų neatidėliotinu poreikiu turėti savo valstybę. Pas mus irgi užvirė diskusijos – ir tarp eilinių piliečių, ir tarp politikos duoną kremtančių seimūnų, ir tarp politiką aptariančių žurnalistų. Nuo šių ginčų internetas net virė. Ir ko tik nebuvo šiuose „disputuose“ – ir rimtų argumentų, ir nusišnekėjimo. Vienas iš pastarųjų – liberaliųjų stovyklos atstovų mada lyginti su Sovietų Sąjunga: neva, Lietuva 1990 m. irgi buvo atsidūrusi analogiškoje situacijoje, bet štai „gerasis Gorbis“ netrukė surengti referendumą, o va ispanų vadovai pasiuntė policiją.... Koks absurdas lyginti Sovietų Sąjungos okupuotą Lietuvą su Katalonija! Nei politinės, nei ekonominės sąlygos nė iš tolo nebuvo panašios! Nebuvo analogiškos ir priežastys, dėl

SIGNATARO LIUDVIKO NARCIZO RASIMAVIČIAUS PASISAKYMAS APIE PAMINKLĄ LUKIŠKIŲ AIKŠTĖJE

Tikroje demokratinėje valstybėje joks ministras nedrįsta tiesiogiai ar per savo išrinktus atstovus priešintis piliečių išreikštai nuomonei. Demokratinė valstybė remiasi piliečiu. Koks pilietis, tokia ir valstybė. Pilietiškumo neigimas, kurį akivaizdžiai vykdo kultūros ministrė ir jos aplinka – pataikūnai – bando įrodyti, kad valstybės ir jos piliečių likimas priklauso nuo ministrų, o ne priešingai. Tą ji pademonstravo televizijos laidoje „Dėmesio centre“ aptardama neva specialistų atrinktus Lukiškių aikštės „paminklus“. Vėl bandoma apeiti visuotinai priimtą ir net teisėje įtvirtintą kūrybos procesą, taikomą viešajam naudojimui: užsakovas – menininkas – kūrinys – žiūrovas. Užsakovas – ne minia, kaip bando kalbėti paminklo pastatymo Lukiškių aikštėje priešininkai, o pilietinė Lietuvos visuomenė, susivienijusi į pilietines organizacijas, ir taip pat demokratiškai išrinkti atstovai Seime. Štai jų užsakymas: „Lukiškių aikštėje turi iškilti PAMINKLAS kovojusiems ir kritusiems už Lietuvos laisvę“. Dauguma valstybių sostinių tokius paminklus turi, Vilnius – ne. Nenoras pastatyti tokį paminklą yra Vilniaus kaip Lietuvos valstybės sostinės neigimas. Kas tą daro? Taip per kultūros ministeriją ir ministrę elgiasi vyriausybė, nepagrįstai perėmusi paminklo užsakovų – Lietuvos pilietinės visuomenės – teises. Demagogiškai bandoma gerą ar net labai gerą Lukiškių aikštės sutvarkymą jau laikyti paminklu kovojusiems ir

kritusiems už Lietuvos laisvę. Prisiminkime, kiek demagoginis sąvokų, reikalavimų, prašymų maišymas yra sunaikinęs pilietinių iniciatyvų bei pačių demokratijų? Kur link traukia ši ministrė? Ar tik ji? Štai jos demagogiškas siūlymas: būsimą aikštės sutvarkymo projektą penkiasdešimt procentų nulems komisija, o kitą penkiasdešimt procentų – internetu balsavusi visuomenė. Toks balsavimas ir būtų minios balsas, o ne Lietuvos pilietinės visuomenės atstovų balsas. Pagaliau ką reiškia pusė ir pusė? Viena pusė išsirinks vieną, kita – kitą. Kas tada? Negi nulems kažkoks iškilus užsienio aikščių tvarkytojas, kuriam Lukiškių aikštės sutvarkymo sąmatoje jau yra iš anksto numatytas atlyginimas? Argi tai ką nors bendro turi su demokratija? Būtina pareikalauti, kad ji paskelbtų tą iškilų menininką ir kokia suma už lemiamą žodį jam pažadėta.

Ministrės nenuovokumą demonstruoja ir minėtoje laidoje jos kalbos apie aikštę Niujorke po dangoraižių dvynių sunaikinimo. Ta vieta iš tikro išlyginta, nes bet koks paminklas būtų kartu ir paminklas teroristų piktadarybei. Dabar ta aikštė yra rimties ir amerikiečių tautos atsparumo teroristų išpuoliams simbolis, joje nėra vietų, už kurių galėtų slapstytis JAV pilietinės visuomenės baimė. Tad ką bendro tai turi su Lukiškių aikšte? Tai nesulyginami dalykai. Laidoje dalyvavusio istoriko nuogaustavimai, kad lietuviai nemoka nulipdyti „arklio“ irgi niekuo nepagrįsti.

ko Lietuvos žmonės veržėsi iš Sovietų Sąjungos glėbio. Taigi arčiau tiesos buvo tie, kas teigė, jog katalonų siekius atsiskirti nuo Ispanijos reikėtų lyginti su Škotijos referendumu arba su Brexit. Beje, neliko nepaliesta ir dar viena tema – Rusijos įtaka įvykiams Ispanijoje. Kaip visuomet, atsirado besišėpiančių „vėl rusai puola“, tačiau pasirodė ir nuorodos apie katalonų separatistų sąsajas su Kremliumi. Vadovaujantis principu „kam naudinga“, galima neabejoti, jog Kremliuje šampanas buvo iššautas: Rusijai tai proga pasidžiaugti problemomis Europos Sąjungoje bei įgauti pavyzdinį „kozių“ siekiant galutinai atplėšti nuo Ukrainos Donbasą ir įteisinti Krymo užgrobimą. Priežasčių, kodėl Rusijai nepatiktų Katalonijos referendumas, surasti sunkiau nei pretekstą džiaugtis. Iškalbingas faktas ir tai, kad ukrainiečių propagandinis tinklalapis skelbia, jog ukrainiečiai negali prisijungti prie katalonų separatistų tinklalapio, nes prieiga ukrainiečiams blokuojama – ogi todėl, kad serveris Rusijoje!

Vienintelis dalykas, dėl ko galima sutikti – Ispanijos centrinė valdžia nesugebėjo sukontroliuoti situacijos ir ėmėsi kraštutinių veiksmų. Demokratinėje visuomenėje tai nepateisinama.

Panašumų tarp mūsų Kovo 11-os ir Katalonijos nepriklausomybės siekių yra, bet ne 100%, – šiandieninė Ispanija nėra panaši į anų dienų Sovietų Sąjungą.

Europos Sąjungos konsolidacija yra natūrali Europos Sąjungos vystymosi tendencija. Ir jos nereikia baimintis. Tačiau Europos Sąjungos lygiu reikia valdyti ir tokios konsolidacijos pasekmes, kurias matėme Barselonoje. Briuseliui reikia turėti strategiją, kuri visos ES mastu padėtų suderinti atskirų regionų istorinius sentimentus ir savarankiškumo aspiracijas su nacionalinių valstybių sienų stabilumo išsaugojimu.

Kęstutis Šilkūnas

Tas gyvulys turi daug sinonimų. Tai ir kuinas, ir darbinis arklys, ir visą žmonijos karybą lydėjęs žirgas. Mūsų herbe yra žirgas. Ar išdrįstų Lenkijoje jų herbą pavadinti paukščiu ar dar kitaip? Ko ne visą Lietuvos istoriją lydėjo kaimynų lenktais nagais ir snapais herbų ereliai, tarp jų ir dvigalviai. Lietuvių herbe – balta ar auksinė vytis. Ar jaučiame skirtumą? Melaginga tezė, kad žinomas heraldikos specialistas teigė, jog Lietuvos valstybės herbo plokštumoje negalima paversti trimate skulptūra. Jis teigė priešingai. Buvusiose paminklo projektuose, kurie „specialistų“ buvo išbrokuoti, skulptoriams tą padaryti vis tik pavyko. Dabar apie vertintojus: tiek menotyrininkas, tiek meno istorikas kūrybos procese, kas dabar vyksta, geriausiu atveju gali būti kūrėjo patarėjas, jeigu pats turi sugebėjimą kurti. Gali būti kūrinio aiškintojas meno žiūrovams, bet tą gali daryti tik tie, kurie turi panašius į kūrėjo intelektualinius sugebėjimus. Tai meno filosofijos ir teorijos pradžiamokslis. Vertinant kūrinį, padarytą pagal pilietinės visuomenės užsakymą ir skirtą viešam naudojimui, vertintojai gali būti tik tos pačios pilietinės visuomenės atstovai, žinantys istoriją ir suvokiantys meną, sugebantys kritiškai mąstyti. Eidami gatve mes niekur nesutiksime pilietinės visuomenės, kuriai galėtume pasakyti: „Laba diena, pilietine visuomene!“ Tai organizacijos, vienijančios žmones pažiūrų, skonių, siekių, pomėgių, specialybių ir t.t. pagrindu. Jos visada siekia sutarimo. Žinoma, kad Lukiškių aikštėje tarp projektų galėjo būti ir kolona, kitokia skulptūra ar dar kas nors, bet juk pilietinės visuomenės organizmo dalys organizacijos jau pasiekė bendrą sutarimą: vyties, nulėmusio tautos ir valstybės išlikimą, kario ant žirgo su skydu ir kalaviju, monumentali skulptūra. Kodėl taip negarbingai ir negrabiai elgiasi kultūros ministerija, vedama su savo vadės ir klerkų? Kiek jau šiandien jie ištaškė valstybės pinigų? Visi jų atrinkti projektai – tai tik išraustos Lukiškių aikštės sutvarkymo projektai. Nei vieno numatomo akcentelio negalima pavadinti paminklu. Ne veltui bent keturi iš penkių atrinktų laimingųjų kūrėjų visuomenei tuoj pat puolė aiškinti, ką reiškia ar turėtų reikšti jų sumanymas ir kodėl jis turi būti toks, bet ne kitoks. Tai rodo, kad tai tik projektai, skirti parodoms, bet neįgyvendinimui. Jeigu jau reikia aiškinti, kas tai per menas, tai jis skirtas tik siauram su meno kūrimu ir kritika užsiimančių žmonių būreliui.

(Nukelta į 4 psl.)

(Atkelta iš 3 psl.)

SIGNATARO LIUDVIKO NARCIZO RASIMAVIČIAUS PASISAKYMAS APIE PAMINKLĄ LUKIŠKIŲ AIKŠTĖJE

Lietuvos pilietinė visuomenė užsakė tokį paminklą, kuris pats turi kalbėti, kuris ir jauną sielą pakylėtų. Kažkodėl nukasinėta ir vėl sustumdyta bei sutvarkyta Lukiškių aikštė gal ir būtų gerai, jeigu korupciniu pinigų švaistymu nebūtų siekiama padaryti ją netinkamą suvereno reikalaujamam paminklui pastatyti. Mūsų norai visai kiti. Štai kai kurių pretendentų į laimėtojus paaiškinimai. Cituoju keletą iš portale „15min.“ paskelbtų jų pasisakymų. Architektas Tomas Gurskis: „Jis vis dėlto turi kažką pasakyti“. Skulptorius – dizaineris Audrius Labačiauskas: „Erdvė, kurioje būtų gera mėgautis laisve“. Filmų ir meno instaliacijų kūrėjas Darius Žiūra siūlo kiekvienam einančiam per aikštę savo viduje atlikti pagerbimo ritualą, nes „po Antrojo pasaulinio karo žlugus asmenybės kultą eksploatavusioms ideologijoms, figūrinės skulptūros dingio iš viešųjų laisvosios Europos erdvių.“ Čia jau visiška neteisybė. Figūrinės skulptūros nestatomos tik ten, kur jų jau pakankamai pristatyta. Nestatomos ir tada, kada nėra adresato, t. y. pilietinės visuomenės atstovų prašymo. Visais atvejais, kai tik prašymas yra, jos statomos tiek Lietuvoje, tiek Estijoje, pvz., Tartu. Nežiūrint Juzefo Pilsudskio gėrėjimosi Hitleriu ir jo fašistine tvarka, nežiūrint, kad jo valdomojoje Lenkijoje, pvz., Berza Katuskos koncentracijos stovykla politiniams kaliniams numarinti buvo įkurta net anksčiau negu panašios atsirado Vokietijoje, lenkų pilietinei visuomenei jis yra nacionalinis didvyris ir jo paminklas, figūrinė skulptūra ant arklio, buvo neseniai pastatytas. Atsirado adresatas. Argi mes kalbame apie asmenybės kultą simbolizuojančią figūrinę skulptūrą Lukiškių aikštėje?

Kultūros ministrė ir ministerijos klerkai slopindami Lietuvos pilietinės visuomenės atstovų iniciatyvas pastatyti Lukiškių aikštėje paminklą, būdingą valstybių sostinėms, jau padarė savo tamsų darbą. Ar viskas yra gerai su patamsy leidžiamais pinigais? Būtina skubiai pradėti tyrimą, o visų pirma pasiekti, kad tos „iškilų menininkų – specialistų“ komisijos veikla tuo ir pasibaigtų. Visuomeninės organizacijos, inicijavusios paminklo statybą, inžinieriai, gydytojai, teisininkai, pramonininkai, politiniai kaliniai ir tremtiniai, meno žinovai, heraldikos specialistai, studentai ir mokiniai deleguotų verčiausius savo atstovus, iš

JAV LIETUVIŲ BENDRUOMENĖS TARYBOS SESIJOJE AMBASADORIUS R. KRIŠČIŪNAS PABRĖŽĖ AMERIKOS LIETUVIŲ SVARBĄ IR KVIETĖ KARTU ŠVĘSTI ATKURTOS VALSTYBĖS JUBILIEJŲ

Jungtinių Amerikos Valstijų Lietuvių bendruomenės XXI Taryba š. m. spalio 6 - 8 dienomis Omahos mieste, Nebraskos valstijoje surengė III sesiją.

Susitikime dalyvavo JAV Lietuvių bendruomenės atstovai iš daugiau kaip 20 JAV valstijų, prie jų taip pat prisijungė išeivijos lietuviai iš kitų pasaulio šalių ir Lietuvos. Susirinkusiuosius pasveikino Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas, Lietuvos generaliniai konsulai JAV Darius Gaidys, Julius Pranevičius ir Mantvydas Bekešius, Seimo nariai Žygimantas Pavilionis ir Antanas Vinkus, Pasaulio lietuvių bendruomenės pirmininkė Dalia Henke ir kiti garbingi svečiai. „Globalios Lietuvos“ programą ir jos įgyvendinimą pristatė Užsienio reikalų ministerijos Užsienio lietuvių departamento direktoriaus pavaduotoja Lina Žukauskaitė.

Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas savo sveikinimo kalboje pasidžiaugė ir padėkojo JAV Lietuvių bendruomenei už iniciatyvas, bendruomenės darbus ir idėjas švęsti atkurtos Lietuvos valstybės 100-metį. Ambasadorius pabrėžė, kad Lietuvos šimtmečio pagrindinis herojus yra kiekvienas iš mūsų, nesvarbu kur gyvename – Lietuvoje, JAV ar bet kurioje kitoje pasaulio šalyje ir kvietė JAV lietuvius entuziastingai pasitikti mūsų valstybės jubiliejų ir tapti šios šventės ambasadoriais.

Kalbėdamas apie Lietuvos ir JAV santykius, R. Kriščiūnas pasidžiaugė, kad šie santykiai yra kaip niekada geri, o JAV Lietuvių bendruomenės indėlis

kurių sudarytų savą paminklo, būtent paminklo, o ne aikštės sutvarkymo, vertinimo komisiją, kuri padės sutaisyti įvairių išsilavinusių pilietinės visuomenės atstovų jausmus kritiškai vertinant, koks paminklas turi stovėti Lukiškių aikštėje, arba bent pateiks daugumos bendrą nuomonę. Ministrės siūlomas vertinimo būdas yra apgaulingas ir nedemokratiškas. Paminklas Lukiškių aikštėje pilietinei Lietuvos visuomenei yra toks svarbus, kad neatsižvelgimas į jos nuomonę gali paveikti valstybės stabilumą, kuo, žinoma, bus tuoj pat pasinaudota. Pirmas žingsnis turėtų būti parlamentinis sprendimas nušalinti kultūros ministeriją, taip pat galimą pinigų plovėją savivaldybėje nuo sprendimų Lukiškių aikštėje.

Liudvikas Narcizas Rasi-mas, 2017 m. spalio 5 d.

Susirinkusiuosius pasveikino Lietuvos ambasadorius JAV Rolandas Kriščiūnas.

LR URM

į šiuos santykius visada buvo ir išliks labai svarbus ir lemiamas. Ambasadorius akcentavo Lietuvos tikslą ir toliau išlaikyti JAV dėmesį ir stiprinti bendradarbiavimą saugumo politikos srityje, kartu siekiant ekonominių ryšių stiprinimo, kultūrinio bendradarbiavimo ir žmoniškųjų ryšių plėtros.

JAV Lietuvių bendruomenės Tarybos sesijoje daug dėmesio buvo skirta dvigubos pilietybės klausimams, taip pat pasirengimui švęsti atkurtos Lietuvos valstybės 100-mečio jubiliejų, vyko diskusijos apie Lietuvių bendruomenės ateities planus, tikslus ir veiklos kryptis. Lietuvos kariuomenės majoras, buvęs Krašto apsaugos ministro adjutantas, Egidijus Čiutas susirinkusiems pristatė Lietuvos regiono saugumo padėtį.

Tarybos sesijos išvakarėse Omahoje veikiančios susigiminiavusių miestų asociacijos ir Šiaulių – Omahos susigiminiavusių miestų komiteto pirmininko Gedimino Murausko iniciatyva buvo surengtas apsilankymas lietuvių liaudies medžio skulptūrų „Saulės takas“ parodoje ir naujo „Jūratos ir Kastyčio“ skulptūrų komplekto kūrimo pristatymas, svečiams koncertavo Šiaulių universiteto mišrusis choras „Studium“, renginyje dalyvavo Šiaulių universiteto vadovybė.

Vizito Nebraskos valstijoje metu Lietuvos ambasadorius Rolandas Kriščiūnas taip pat susitiko su Omahos regiono Ekonominės plėtros agentūros prezidentu David G. Brown. Susitikimo metu aptartos bendradarbiavimo su Lietuva

ir dvišalių prekybinių ryšių stiprinimo galimybes.

JAV lietuvių bendruomenė įsteigta 1951 m. lapkričio 18 d. Niujorke. Šiuo metu Amerikos Lietuvių bendruomenę jungia 10 apygardų ir 60 apylinkių, veikiančių 27 valstijose ir sostinėje Vašingtone. Lietuvių bendruomenės Taryba, kuriai šiuo metu vadovauja Juozas Polikaitis, yra aukščiausias JAV Lietuvių bendruomenės valdymo vienetas. JAV Lietuvių bendruomenė remiasi Vyriausiojo Lietuvos išlaisvinimo komiteto 1949 metais paskelbtos „Lietuvių Chartijos“ principais, raginančiais kiekvieną lietuvių išlaikyti ir ugdyti savo tautinę kultūrą, kalbą ir tradicijas bei perduoti jas ateities kartoms.

LR URM

SIŪLOMA 2019-UOSIUS PASKELBTI LIETUVOS ŠAULIŲ SĄJUNGOS METAIS

Vilnius, spalio 5 d. (ELTA). Seimo laikinoji Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos paramos grupė kreipėsi į Ministrą Pirmininką Saulių Skvernelį ir krašto apsaugos ministrą Raimundą Karoblį, kviesdama inicijuoti 2019 metų paskelbimą Lietuvos šaulių sąjungos metais.

„Atsižvelgiant į tai, kad 2019-aisiais bus minimas Lietuvos šaulių sąjungos įkūrimo šimtmetis, Seimo laikinosios Lietuvos kariuomenės ir Lietuvos šaulių sąjungos paramos grupės vardu kviečiame Vyriausybę inicijuoti 2019-ųjų paskelbimą Lietuvos šaulių sąjungos metais. Taip

pat raginame parengti LŠS šimtmečio minėjimo programą ir numatyti tam lėšų 2019 m. valstybės biudžete”, - rašoma Seimo narių rašte.

Lietuvos šaulių sąjunga (LŠS) buvo įkurta 1919 m. birželio 27 d., o jau rugsėjo 15 d. Krašto apsaugos ministerija patvirtino LŠS įstatus. Organizacija tarpukariu vienijo per 60 tūkst. narių, o prasidėjus nacistinei ir sovietinei okupacijai šauliai tapo vienu iš pagrindinių rezistencijos ramsčių.

Nors LŠS sovietinės okupacijos laikotarpiu buvo uždrausta, jos veikla nenutrūko ir buvo palaikoma Lietuvos išeivių, visų pirma, - Jungtinėse

Amerikos Valstijose, kur 1954 m. kovo 7 d. Amerikos lietuviai Čikagoje paskelbė LŠS atkūrimą. Prasidėjus Atgimimui, 1989 m. birželio 1 d. mitinge Kaune buvo paskelbtas LŠS atkūrimo Lietuvoje siekis, o 1990 m. vasario 15 d. įvyko LŠS atkuriamoji konferencija. Šiuo metu LŠS vienija apie 11 tūkst. narių.

Seimo laikinoji Lietuvos šaulių sąjungos ir Lietuvos kariuomenės paramos grupė vienija dvidešimt devynis parlamentarus iš keturių didžiausių Seimo frakcijų.

Kreipimąsi pasirašė grupės pirmininkas konservatorius Audronius Ažubalis ir pirmininko pavaduotojas „valstiečių-žaliųjų“ atstovas Gediminas Vasiliauskas.

BERLYNE PASIRAŠYTA SUTARTIS DĖL VASARIO 16 D. NUTARIMO DĖL NEPRIKLAUSOMOS LIETUVOS VALSTYBĖS PRIPAŽINIMO EKSPONAVIMO

Spalio 5 dieną užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir Vokietijos užsienio reikalų ministras Sigmaras Gabrielis Berlyne pasirašė sutartį dėl Vasario 16 d. nutarimo dėl nepriklausomos Lietuvos valstybės pripažinimo eksponavimo Lietuvoje. Cereemonijoje dalyvavo ir dokumentą Vokietijos užsienio reikalų ministerijos Politiniame archyve radęs profesorius Liudas Mažylis.

Pagal sutartį dokumentas penkerius metus bus eksponuojamas Lietuvoje.

„Kitais metais Lietuva minės valstybės atkūrimo šimtmetį, todėl džiugu, kad autentiškas, Vokietijai skirtas, būtent vasario 16 dieną surašytas ir visų Tarybos narių pasirašytas nutarimas lietuvių ir vokiečių kalbomis bus

eksponuojamas Vilniuje. Mes itin vertiname šią Vokietijos suteiktą galimybę“, – sakė L. Linkevičius.

L. Linkevičius dėkojo Vokietijai už geranoriškumą derantis dėl šio jiems priklausančio dokumento eksponavimo Lietuvoje, derybose dalyvavusioms Lietuvos institucijoms, Vokietijos užsienio reikalų ministerijos Politiniam archyvui bei, žinoma, dokumentą radusiam profesorius Liudui Mažyliui.

Anot ministro, Lietuva ir Vokietija dalinasi ilga, artima ir reikšminga istorija. Lietuvos vardas daugiau nei prieš tūkstantį metų pirmą kartą buvo paminėtas būtent vokiečių vienuolyno Kvedlinburgo analuose. XVI amžiuje Kionigsberge, Prūsijoje išleista pirmoji knyga lietuvių kalba, pradėtas

Iš kairės: profesorius Liudas Mažylis, užsienio reikalų ministras Linas Linkevičius ir Vokietijos užsienio reikalų ministras Sigmaras Gabrielis.

leisti pirmasis laikraštis lietuvių kalba. Vokietija buvo pirmoji 1918 metais pripažinusi Lietuvos nepriklausomybę.

„Šiandien mus sieja glau-

dūs dvišaliai santykiai, bendromis vertybėmis bei intereais grindžiama narystė NATO ir ES bei kituose tarptautiniuose formatuose. Vokietijai

tenka itin svarbus vaidmuo užtikrinant regiono saugumą ir formuojant NATO daugiašales pajėgas Lietuvoje“, – sakė L. Linkevičius. **LR URM**

TRIŠALEI LIETUVOS, LENKIJOS IR UKRAINOS BRIGADAI SUTEIKTAS DIDŽIOJO ETMONO KONSTANTINO OSTROGIŠKIO VARDAS

Iš kairės: Lietuvos krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis, Lenkijos gynybos ministras Antoni Macierewicz ir Ukrainos gynybos ministras armijos generolas Stepan Poltorak. **LR KAM**

„Trišalės brigados LITPOLUKRBRIG sukūrimas turi simbolinę reikšmę – tai suverenių valstybių susitarimas kartu gintis ir ginti svarbias joms vertybes. Kartu tai įrankis leidžiantis pasidalinti patirtimi su Ukraina, kuri siekia narystės NATO“, – sakė krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis spalio 5 d. Liublino pilyje, Lenkijoje minint brigados LITPOLUKRBRIG štabo veiklos antrąsias metines.

Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigadai suteikus Didžiojo etmono Konstantino Ostrogiškio vardą ministras R. Karoblis pabrėžė, kad „prieš 500 metų lietuvių, lenkų ir ukrainiečių tautos Oršos mūšyje išmoko svarbią pamoką – kai esame vieningi, galime nugalėti. Trys

šalys suvienijo jėgas tam, kad bet kokie iššūkiai būtų nebaisūs, tam, kad vienybėje juos lengviau atremtumėme. Šiandien ši trišalė brigada yra realus mūsų vienybės ir savitarpio pagalbos įrodymas“.

Liubline krašto apsaugos ministras Raimundas Karoblis kartu su Lenkijos gynybos ministru Antoni Macierewicz ir Ukrainos gynybos ministru armijos generolu Stepan Poltorak pasirašė Lietuvos ir Lenkijos Vyriausybių bei Ukrainos ministrų kabineto 2014 m. rugsėjo 19 d. sudaryto susitarimo dėl bendro karinio vieneto, brigados LITPOLUKRBRIG, įsteigimo pakeitimą.

Šiuo susitarimo pakeitimu ir buvo suteiktas Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos brigadai Konstantino Ostrogiškio

vardas bei patikslinta, kad brigada ar jos elementai gali būti naudojami tarptautinėse operacijose, remiantis tarptautinės teisės nuostatomis ir principais.

Renginio metu brigados vadui pulkininkui Zenon Brzuszeko buvo įteikta kovinė vėliava.

Konstantinas Ostrogiškis (1460–1530) Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės didysis etmonas nuo 1497 m. Jo žymiausios pergalės – Krymo valdovo Menglio Girėjaus paėmimas į nelaisvę ir 1514 m. rugsėjo 8 d. laimėtos kautynės prie Oršos. LDK didysis etmonas K. Ostrogiškis, padedamas lenkų kariuomenės (iš viso 25 000-30 000 karių), įveikė 80 000 maskvėnų kariuomenę.

K. Ostrogiškis, jo paties

LIETUVA DALYVAUJA NATO KRIZIŲ VALDYMO PRATYBOSE

Lietuva 2017 metų spalio 4-11 dienomis jau devintą kartą dalyvauja NATO krizių valdymo pratybose (angl. *Crisis Management Exercise 2017, CMX17*), kurių metu ruošiamasi patikrinti Aljanso ir partnerių konsultacijų ir sprendimų priėmimo procedūras išgalvotos krizės sąlygomis strateginiu politiniu ir kariniu lygiu.

Šiose pratybose dalyvauja ir sprendimus priiminėja NATO būstinė bei sąjungininkų sostinių institucijos, taip pat abiejų strateginių

vadaviečių civilinis ir karinis personalas. Tai Aljansui aktualios Šiaurės Atlanto sutarties 4 ir 5 straipsnių pratybos, įgyvendinamos atsižvelgiant į NATO Varšuvos vadovų susitikimo sprendimus.

CMX17 pratybos paremtos fiktyviu, tačiau realistišku scenarijumi, bus naudojami hibridinio karo elementai.

Siekiant tobulinti NATO ir Europos Sąjungos atsaką į krizes koordinaciją, kartu bus rengiamos paralelinės ir koordinuotos pratybos su ES.

LR KAM

prašymu, palaidotas Kijevo Pečioros Lavroje.

Apie LITPOLUKRBRIG
Trišalė brigada LITPOLUKRBRIG įsteigta Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos gynybos ministrs 2014 m. rugsėjo 19 d. Varšuvoje pasirašius brigados steigimo sutartį. Brigadą sudaro tarptautinis štabas, Lietuvos, Lenkijos ir Ukrainos skiriami batalionai ir specializuoti padaliniai. Bendru šalių sutarimu, brigados vadą skiria kiekviena valstybė rotacijos principu. Nuo 2016 m. rugsėjo 21 d. brigadai vadovauja Lenkijos kariuomenės pulkininkas Zenonas Brzuszeko (Zenon Brzuszeko), Ukrainos kariuomenės pulkininkas

Volodymyr Yudanov eina vado pavaduotojo pareigas, brigados štabui vadovauja Lietuvos karininkas pulkininkas leitenantas Eligijus Senulis.

Lietuva brigadai skiria Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono karius. Brigada formuojama pagal Europos Sąjungos daugianacionalinių kovai su krizėmis skirtų kovinių grupių pavyzdį. Kariai dislokuoti savo šalyse, tačiau pajėgos suburiamos pratybų ir tarptautinių operacijų metu. Sprendimą dėl brigados panaudojimo tarptautinėse operacijose priima brigadoje dalyvaujančios šalys bendru sutarimu.

LR KAM

PRENUMERUOKITE DIRVĄ

DIRVA

LIETUVOS KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJA

METAMS - \$55,
PUSEI METŲ - \$40,
PIRMA KLASĖ - \$78,
ORO PAŠTU Į UŽSIENĮ
METAMS - \$130.00

ŠIMTMEČIO PROGA ŽMONĖS Kviečiami dovanoti savo laiką

Visi skubame ir branginame savo laiką. Mes siūlome dalį jo paversti dėkingumu, apkabinimu, pasididžiavimu, gražia emocija. Kviečiame skirti laiko Lietuvai. Kaip? Savanoriauti ir savo laiką skirti bendrystei, pagalbai ar įkvėpimui. Jūsų laikas taps švente kitiems ir kartu - geriausia dovana mūsų valstybei Šimtmečio proga.

Prasideda projektas „Šimtmečio dovanos“, kuris siekia auginti savanorystę Lietuvoje, pritraukti daugiau žmonių į esamas iniciatyvas, skatina kurti naujas savanorystės tradicijas bendruomenėse, kaimynystėje, kolektyvuose ar šeimose. Projektą įgyvendina Valstybės atkūrimo šimtmečio sekretoriatas kartu su Lietuvos jaunimo organizacijų taryba. Prie iniciatyvos taip pat prisijungia tarptautinius lietuvių profesionalus vienijantis tinklas „*Global Lithuanian Leaders*“, kuris kvies užsienyje gyvenančius lietuvius skirti laiko savanorystės

veikloms jų gyvenamose šalyse ir gerais darbais skleisti žinių apie Lietuvą

Nevyriausybines organizacijas, bendruomenes, viešąsias įstaigas, privačius asmenis ir įmones kviečiame registruoti savanoriškas veiklas svetainėje www.lietuva.lt.

Registruoti galima visas 2017 m. veiklas. Kam galime skirti savo laiką?

– Laikas bendrystei.

Kurti bendruomenės, kolektyvo ar organizacijos tradicijas, suburiančias žmones leisti laiką kartu, skatinti pilietiškumą, stiprinti socialinius ryšius, švęsti nacionalines, miesto ar bendruomenės šventes.

– Laikas kitam.

Pasirūpinti mūsų aplinkoje gyvenančiais neįgaliaisiais, sergančiais, vienišais vaikais, senjorais, nepasiturinčiomis šeimomis, skirti jiems dėmesio.

– Laikas gražesnei aplinkai.

Šimtmečio proga žmonės kviečiami dovanoti savo laiką.

LR Vyriausybės kanceliarijos nuotr.

Tvarkyti savo bendruomenės, kaimo, miesto aplinką. Rinkti šiukšles viešose erdvėse, sodinti gėles ar medžius, dažyti suoliukus, remontuoti vaikų žaidimo aikšteles, tvoras, padėti bendruomenėje nepasiturinčioms šeimoms.

– Laikas dalintis savo žiniomis.

Dalytis profesinėmis žiniomis, kurios padėtų kitiems siekti savo tikslų.

Užregistruotas ir atrinktas savanorystės veiklas viešins projekto informaciniai partneriai, taip gražios iniciatyvos daugiau viešumo gražioms iniciatyvoms ir paskatins daugiau prisijungti prie savanoriškos

veiklos.

Projektą „Šimtmečio dovanos“ globoja Ministras Pirmininkas Saulius Skvernelis. Gruodžio 5 d. – Tarptautinę savanorio dieną – bus surengta šventė visiems dovanojusiems Šimtmečio dovanas.

Lietuvos Respublikos Vyriausybė

ARCHEOLOGAI TIKISI SURADĘ PILĖNUS

Bilionių piliakalnis.

Šilalės rajono savivaldybės nuotr.

Radiniai Bilionių piliakalnyje, Šilalės rajone, pranoko archeologų lūkesčius. Juos dar turės ištirti specialistai, tačiau Klaipėdos universiteto mokslininkai įsitikinę, kad gali pasitvirtinti hipotezė, jog senieji Pilėnai buvo įsikūrę būtent Bilionių piliakalnyje.

„Ką tik rastas geležinis peilis – taip baigiasi dvi savaitės trukę kasinėjimai Bilionių piliakalnyje. Šis laiptuotos piramidės formos kalnas, gerai matomas nuo senojo Žemaičių plento, seniai kėlė archeologų susidomėjimą. Manyta, kad čia galėjusi būti Pilėnų pilies vieta.

Vasarą amerikiečių mokslininkams nustačius, kad piliakalnio aikštelėje tikėtinas nemažas kultūrinis sluoksnis, darbo ėmėsi Klaipėdos universiteto archeologai. Į pagalbą atskubėjo ir Bilionių bendruomenė.

„Tikslas buvo pakankamai kuklus – pasižiūrėti, kokio tai laikotarpio piliakalnis ir ar

yra kažkokių duomenų, kurie gali ten, sakau, patvirtinti ar paneigti Pilėnus. O čia dabar radom visą, vadinkim, sudegusią, pakankamai gerai užsikonservavusią Žemaitijos pilį. Greičiausiai kad XIV a.”, – pasakojo Klaipėdos universiteto Baltijos regiono istorijos ir archeologijos katedros vyr. mokslo darbuotojas doc. dr. Gintautas Zabiela.

Pilies liekanos aptiktos metro gilyje. Viršutiniame pilies sluoksnyje rasta to laikotarpio metalinė sagtis, lipdytosios keramikos šukių, yla.

„Tik XIII-XIV a. yla, va šitoj, būdavo susukta tokia, kaip grąžtas yra. Čia va ir matos tokie, yra. Visą laiką ylos buvo tokios kaip dabar – strypelis nusmailintas. Na, šita yla datavimui labai gerai, nes ji negali būti nei ankstesnio, nei vėlesnio, nes tiesiog tokių nedarė”, – sakė G. Zabiela.

Rasti sudegę kaulai, grūdai,

nemažas sluoksnis sienų degėsių tik patvirtina, kad šioje vietoje stovėjusi pilis buvo sudeginta.

„Lietuvoj mažai yra iki tol rasta tokių tyrinėtų piliakalnių, kur aptikta sudegusių grūdų liekanų. Čia gal kelintas yra, o Žemaitijoje išvis pirmas šitą kartą. Ir tas visas galingas degėsių sluoksnis atrodo taip pat, na, kad pilis buvo sudeginta”, – teigė G. Zabiela.

Pagal istorinius šaltinius, šaltą 1336-ųjų žiemą, kryžiuočiams užpuolus kunigaikščio Margirio vadovaujamą Pilėnų pilį, jos gynėjai sudegino pilį ir patys žuvo liepsnose. Iki šiol tiksliai Pilėnų pilies vieta nėra išaiškinta, tačiau dėl vieno teiginio mokslininkai nesiginčija – ji buvo Žemaitijoje.

Archeologinius radinius dar tirs specialistai. Tačiau, pasak daktaro G. Zabiels, jie surinkę tiek duomenų, kad atmesti jog čia ne Pilėnų vieta, bus sunku.

LRT

PAVELDOSAUGININKAI PERSPĖJA DĖL SUAKTYVĖJUSIŲ NELEGALIŲ KASINĖJIMŲ

Lietuvos Kultūros paveldo apsauga besirūpinančios institucijos sako, kad pastaraisiais metais suaktyvėjo nelegalūs kasinėjimai ieškant archeologinių vertybių, ir ragina gyventojus pranešti apie pastebėtus pažeidėjus.

Kelių savivaldybių interneto svetainėse paskelbtas Kultūros paveldo departamento (KPD) Kauno skyriaus raginimas gyventojams, pastebėjus žmones su metalo iešikliais ar neįprastus kasinėjimus laukuose, nedelsiant pranešti artimiausiai seniūnijai, policijai, KPD, savivaldybių paveldosaugos specialistams ir bendruoju pagalbos telefonu 112. Taip pat raginama įtariamus pažeidėjus nufotografuoti ir užsirašyti automobilių, kuriais jie atvykę, numerius.

Departamento Kauno skyriaus vyriausioji valstybinė inspektorė Asta Naureckaitė sakė, kad vadinamieji „juodieji archeologai“ aktyviau veikia pastaruosius kelerius metus.

„Sutelkiame dėmesį į tai, nes vis pasitaiko tokių atvejų, kada naudojami metalo iešikliai. Šitas procesas vyksta, bumas yra kokie 3–4 metai”, – teigė inspektorė.

Pasak paveldosaugininkų pranešimo, „juodieji archeologai“ dažniausiai ieško senovinių metalo dirbinių, tam naudoja metalo iešiklius.

Tokių nelegalių paieškų bei kasinėjimų metu negrįžtamai sunaikinamas kultūrinis sluoksnis, nes neatliekama mokslinė fiksacija, radiniai patenka į juodąją rinką, pas kolekcininkus, o dažniausiai yra išvežami iš Lietuvos.

„Be visuomenės pagalbos su šiuo reiškiniu kovoti neįmanoma, nes nelegalūs kasinėjimai dažniausiai vykdomi nuošaliuose vietose, po darbo valandų ir savaitgaliais”, – pažymi paveldosaugininkai.

A. Naureckaitė pabrėžė, kad archeologiniai radiniai yra nacionalinis turtas. Kartu ji pasakojo, kad savavališka jų paieška ir kasinėjimas yra draudžiama veikla, bet geranoriškai radinius atiduodantys asmenys atsakomybės gali išvengti.

„Pavyzdžiui, gal prieš kokį mėnesį vienas vyrukas atėjo ir pats prisipažino, kad naudojamas iešiklį sudaro radinį. Paprasčiausiai vyrukas nusipirko metalo iešiklį ir sugalvojo paaiškinti Karmėlavos miškuose. Bevaikščiodamas jis surado žalvarinę segę (...). Geranoriškai prisipažinusiems protokolo nerašome, tik pabarame, paaiškiname, kad metalo iešikliais archeologinių radinių ieškoti negalima”, – pasakojo ji.

Minėtos segės vertė dar tiriama, ją planuojama perduoti muziejui.

LRT

PROJEKTAS „ToBeLT” ATVYKSTA Į JAV: KOMANDA IEŠKOS LIETUVIŠKOS TAPATYBĖS APRAIŠKŲ VAKARŲ PAKRANTĖS BENDRUOMENĖSE

Projektas „ToBeLT” praėjusią savaitę Vilniuje pakvietė žinomus žmones, muzikantus ir visuomenės veikėjus pasikalbėti apie tai, „kas yra *cool* lietuvybė” ir ką tai reiškia kiekvienam lietuviui. Renginys tapo savotišku atsisveikinimo vakarėliu - projekto autorius Jurgis Didžiulis su komanda rugsėjo 28 d., ketvirtadienį, išvyko į Los Andželą.

Diskusijoje Jurgis Didžiulis kalbino televizijos laidų vedėją, žurnalistę, kulinarinių knygų autorę Beatą Nicholson, komiką Paulių Ambrazevičių, dainininkę ir reklamos specialistę Dovilę Filmanavičiūtę bei muzikantą Martyną Levickį. Visus juos vienaip ar kitaip palietusi emigracijos tema atsiskleidė naujais kontekstais, kurie į lietuvybę leido pažvelgti kitu kampu – savo tapatybę kuriame patys, todėl pasirinkimas, koku lietuviu būsimė ir kaip su tuo gyvensime, visų pirma priklauso nuo mūsų.

„Tapatybės kokybė yra, visų pirma, žmogaus, o ne valstybės reikalas, nors daugelis dažnai

galvoja kitaip. Man būti lietuviu yra „*faina*”, nes matau, kokie „*cool*” yra lietuviai visame pasaulyje. Todėl savo kelionėmis norime sustiprinti ryšį tarp visų lietuvių, dalintis istorijomis, kad visi suprastų, kokia Lietuva didelė ir kokie dideli yra mūsų žmonės”, – pasakojo diskusijos moderatorius Jurgis Didžiulis.

Į klausimą, kada ji labiausiai didžiujasi būdama lietuve, dainininkė ir reklamos specialistė Dovilė Filmanavičiūtė atsakė: „Mane ta akimirka ištinka kaskart, kai suvokių, kiek mes jau esame pasiekę, būdami tokia maža valstybe. Mes modernūs, protingi, pasaulietiški, konkurencingi, autentiški. Man labai patinka, kad mes ir perdėtai savikritiški. Manau, kad tas jausmas sukelia tik norą stiebtis ir vytis pasaulį. Ir jūs dar pamatysite, ką mes tam

pasauliui parodysime!”

Pasak „Humoro klubo” komiko Pauliaus Ambrazevičiaus, būdamas lietuviu labiausiai džiaugiasi kas kartą, kai turi svečių iš užsienio ar pats būna užsienyje. „Pasakoju įvairius įdomius dalykus iš Lietuvos istorijos – nuo „jūros iki jūros” ir partizanų, Sąjūdžio ir Sovietų Sąjungos griovimo. Ir kas kartą džiau-

giuosi, kad tą sugebėjimą padaryti mes”, – kalbėjo jis.

Renginyje taip pat dalyvaavo projekto draugai - iniciatyvos „Lietuva 4.000.000” komanda, kuri bando atrasti, kiek iš tikrųjų pasaulyje yra lietuvių ir jų palikuonių, kviesdami juos registruotis virtualioje platformoje.

Projektas ToBeLT nuo rugsėjo 28 d. leidosi į misiją:

dviem savaitėms kelias į lietuviškos tapatybės paieškas, lankys JAV Vakarų pakrantės lietuvių bendruomenes ir dalyvaus jų renginiuose. Komandos kelionę galite stebėti skaitydami naujienas jų interneto puslapyje www.tobelithuanian.com. It bei „Facebook” paskyroje „ToBeLithuanian”.

Akvilė Bartaševičiūtė, „ToBeLT” koordinatore

Projektas „ToBeLT” atvyksta į JAV.

Organizatorių nuotr.

AIRIJOJE PAMINĖTAS LIETUVIŲ LAKŪNO FELIKSO VAITKAUS SKRYDIS PER ATLANTĄ

Iškilmingai paminėtos 82-osios lakūno Felikso Vaitkaus didvyriško skrydžio per Atlanto vandenyną metinės.

LR URM

Airijos Majo (Mayo) grafystės Balinroubo (Ballinrobe) mieste iškilmingai paminėtos 82-osios lakūno Felikso Vaitkaus didvyriško skrydžio per Atlanto vandenyną metinės. 1935 metų rugsėjo 21 d. pakilęs skrydžiui iš Niujorko ir įveikęs Atlantą lakūnas kitą dieną leidosi Balinroubo mieste apylinkėse.

Prie paminklo, simboliizuojančio skrydį, gausiai susirinkusius renginio dalyvius

pasveikinęs Majo grafystės tarybos pirmininkas Ričardas Finas (Richard Finn) pažymėjo, kad Feliksas Vaitkus buvo vienas pirmųjų to meto lakūnų pasaulyje, sėkmingai įveikusių labai sudėtingą kelią. Lietuvos ambasadorius Airijoje Egidijus Meilūnas sakė, kad lakūnas savo žygdarbiu ne tik išgarsino Lietuvą, bet ir nutiesė draugystės tiltą tarp lietuvių ir airių tautų. Svečius taip pat sveikino Lietuvių asmenų ir

bendruomenių Airijoje sąjungos „L.A.B.A.S” vadovas Dainius Čepaitis.

Lietuvių, gyvenančių Airijoje, bei airių – Lietuvos draugų pastangomis Balinroubo apylinkėse įamžinta lakūno nusileidimo vieta, mieste pastatytas paminklas, veikia nuotraukų paroda. Be

oficialaus minėjimo vyko istorijos pamoka lituanistinių mokyklų mokiniams, rodytas dokumentinis filmas apie F. Vaitkų.

Tą pačią dieną Balinroube vyko ir jubiliejinis, dešimtas, Airijoje gyvenančių lietuvių sąskrydis „Mums vis dar reikia sparnų”, lietuviška mugė,

meninę programą pristatė Ramygalos kultūros centro kapelos „Ramgala” atlikėjai bei Dublino „Elonos šokių studijos” šokėjos.

Šventę surengė sąjunga „L.A.B.A.S”, parėmė Lietuvos užsienio reikalų ministerija ir Lietuvos ambasada Dubline.

LR URM inf.

PRIMINIMAS

„Dirvos” loterijos bilietų traukimas įvyks 2017 m. lapkričio mėn. 1 d. Malonėkite grąžinti užpildytas loterijos bilietų šakneles su atitinkamu mokesčiu. Jūs turėsite progą dalyvauti loterijoje ir išbandyti savo laimę.

„Vilties” d-jos valdyba

RUSIJA

Sankt Peterburgo lietuvių kalbos mokyklose prasidėjo mokslo metai

Į Lietuvos generalinį konsulatą Sankt Peterburge į tradicinę pirmąją pamoką rinkosi Peterburge veiksiančių lietuvių kalbos mokyklų lankytojai. Šiais mokslo metais Rusijos šiaurinė-

je sostinėje keturiose grupėse pas mokytojas Apoloniją Kalniūtę ir Iriną Pervušiną mokysis beveik 80 įvairaus amžiaus miesto gyventojų. Nemaža dalis jų – lietuvių kilmės, tačiau netrūksta ir turinčių Lietuvoje draugų ar giminių, verslo reikalų, šiaip besidominčių lietuvių kalba ar mylinčių Lietuvą. Pamokos vyks „Lietuvių na-

muose” Goročovaja gatvėje.

Mokslo metų pradėti į Sankt Peterburgą atvyko ir Pskovo lietuvių bendruomenės mokyklėlės mokiniai, vadovaujami mokytojos Linos Vorobjovos.

Pirmosios pamokos metu mokiniai dalinosi vasaros išpuodžiais - dauguma jų atostogavo Lietuvoje, kur savo kalbos mokėjimu jau pasinaudojo. **LR URM**

GARSIAUSI ŽMONĖS IŠ LIETUVOS

Internetiniame pasaulyje tereikia sugalvoti kokį nors klausimą ir jį įrašyti į kompiuterį. Netrukus prieš akis pasirodo krūva informacijos. Tereikia tik pasirinkti ir suglausti perduoti skaitytojams. Susidomėjau pasaulyje garsiausiais lietuviais. Daugumoje sąrašų yra duodami ne tik „grynakraujai lietuviai“, bet ir asmenys, Lietuvoje gimę ar kaip kitaip turintys artimų, tiesiog tapatybinių, ryšių su Lietuva. Kai kuriuose sąrašuose yra keli šimtai pavardžių, pagal atsieikimo kategorijas. Viena tokia sieksniniame sąrašė radau keletą pažįstamų, dar gyvųjų tarpe esančių, kolegų. Pasigiriant, juos tik paminėsiu. Tai Algimantas Bublys - architektas, Algirdas Avižienis - kompiuterijos mokslininkas ir Saulius Anušis - politinis veikėjas.

Kitame, daug trumpesniame, sąrašė garsiausi žmonės išvardinti chronologiškai, pradedant karalium Mindaugu. Jį keitė Vytenis, Gediminas, Algirdas, Kęstutis, Jogaila ir Vytautas. Iš Mažosios Lietuvos žymūnų minimi Martynas Mažvydas, Kristijonas Donelaitis ir Vydūnas. Iš tautinio atgimimo laikų devyniolikto amžiuje išvardinti Simonas Daukantas, Motiejus Valančius, Vincas Kudirka, Jonas Basanavičius, Maironis ir Jonas Jablonskis. Devynioliktojo ir dvidešimtojo amžiaus garsiausi meninkai ir rašytojai – Mikalojus K. Čiurlionis, Žemaitė, Jonas Biliūnas, Antanas Baranauskas ir Pranas Vaičaitis. Taip vadinamoje tarpkarinėje Lietuvoje išskiriami Steponas Darius ir Stasys Girėnas, Kazys Grinius, Aleksandras Stulginskis, Antanas Smetona, Mykolas Romeris, Jurgis Matulaitis, Povilas Plechavičius ir Jonas Žemaitis. Prie jų minimi ir Vakarus pasitraukę Bernardas Brazdžionis ir Antanas Škėma. Iš sovietų laikų išskiriami Salomėja Neris, Julius Janonis ir Liudas Gira. Visi modernios Lietuvos žymūnai yra sportininkai: Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Žydrūnas Ilgauskas, Šarūnas Jasikevičius, Linas Kleiza, Jonas Valančius, Virgilijus Alekna ir Žydrūnas Savickas.

Trečiame sąrašė „Famous People of Lithuania“ (www.way2Lithuania.com) yra surašyti garsiausi žmonės, suskirstyti į devynias kategorijas: sportas – Arvydas Sabonis, Šarūnas Marčiulionis, Šarūnas Jasikevičius; teatras-kinas – Jonas Mekas, Eimundas Nekrošius, Oskaras Koršunovas, Rolandas Kazlas; literatūra – Maironis, Martynas Mažvydas, Vincas Mikolaitis Putinas, Jurga Ivanauskaitė; muzika – Mikalojus K. Čiurlionis,

Violeta Urmanavičiūtė-Urmana, Vytautas Kernagis, Andrius Mamontovas; politika – Jonas Basanavičius, Vytautas Landsbergis, Valdas Adamkus, Algirdas Brazauskas, Dalia Grybauskaitė; mokslas – Simonas Daukantas, Marija Gimbutienė; valdovai – Vytautas, Jogaila, Mindaugas, Gediminas; lietuvių kilmės asmenys – Robert Lee Zemeckis, Charles Bronson, Jascha Heifetz, Immanuel Kant; komercija – Juozas Kazickas, Nerijus Numavičius, Bronislavas Lubys, Darius Mockus.

Pabaigai palikau sąrašą, sudarytą internetinių duomenų ir paieškos davinių. Šis sąrašas buvo paskelbtas www.delfi.lt 2014.09.04 laidoje. Šios atrankos metu buvo taikomos įvairios interneto teikiamos priemonės, pradedant nuo paprasčiausio „google“ ir baigiant naršymu Mokslo citavimo indeksų duomenų bazėse. Gaila, tiesiog nepateisinama, bet sudarant sąrašą buvo ribotasi ne apskritai lietuvių paminėjimais internete, bet tik jų paminėjimais anglų kalba. Į lietuviškumo erdvę buvo įtraukti asmenys, turintys ryšių su Lietuva. Į atranką įtraukti ne tik dabartinės Lietuvos, bet ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės laikų ne vien lietuviai, bet ir Lietuvoje gimę kitų tautų žmonės. „Visi, kurie yra lietuviškos kilmės, gimę Lietuvoje ar dirbę Lietuvoje gali būti laikomi Lietuvos meno, kultūros, mokslo veikėjais“, aiškinama šiame šaltinyje.

Rezultatai pateikti keturiolikoje kategorijų, bet aš jas sutalpinau į septynias. Iš viso išvardinta 61 pavardė - 89 proc. vyrų ir 11 proc. moterų. Skaitlingiausia kategorija yra mokslas - 23 pavardės. Po to eina menai (literatūra, muzika, kinas, skulptūra, tapyba, menai, opera, teatras) - 22 pavardės. Pagal gausumą trečioje vietoje liko sportas – penkios pavardės. Kitose kategorijose likusieji pasiskirstė taip: religija – 4, politika – 4, karyba – 2 ir filosofija – 1.

Pradžiai išvardinsiu dešimtį daugiausia dėmesio susilaukusių asmenų. Skliausteliuose prie pavardės nurodomas dėmesio susilaukęs procentas. Pirmojo dešimtuko bendras procentas yra 44, pasidalinęs taip: Arvydas Sabonis (10.5 proc.), Mikalojus K. Čiurlionis (7.5), Virgilijus Alekna (4.6), Kristijonas Donelaitis (4.6), Donatas Banionis (4.4), Valdas Adamkus (4.2), Dalia Grybauskaitė (4.1), Vytautas Landsbergis (4.1), Jonas Mekas (3.5) ir Šarūnas Marčiulionis (3.4). Devyni iš jų man yra girdėti ir žinomi.

Likusiems 51 asmeniui tenka 56 procentai. Jų gautų procentų neminėsiu, bet paminėsiu jų pavardes, išvardintas be jokios

Rugsėjo 20 d. Šiaulių mieste vyko iškilminga Šiaulių universiteto šventė - ši aukštoji mokykla šventė 20-ties metų jubiliejų. Iškilmėse dalyvavo kitų Lietuvos universitetų rektoriai, Šiaulių universiteto bendruomenė bei garbės svečiai. Šventė susidėjo iš kelių dalių: iškilmingo minėjimo, koncerto ir garbingų svečių priėmimo. Per priėmimą: (iš kairės) Stasys Tumėnas - LR Seimo narys, Donatas Jurgaitis - Šiaulių universiteto rektorius, Ingrida Bublienė - Šiaulių universiteto garbės narė, LR garbės konsulė, Eugenijus Bartulis - Šiaulių vyskupas.

Reginos Karvelienės nuotr.

PASKIRTAS POPIEŽIŠKAS ŠV. SILVESTRO MEDALIS

Viktoras Nakas

Šv. Sostas paskyrė Popiežiškąjį Šv. Silvestro medalį Viktorui Nakui, pasižymėjusiam savo katalikiškumu profesiniame ir bendruomeniniame gyvenime. Popiežiškasis Šv. Silvestro ordinas buvo įsteigtas popiežiaus Pijaus X 1905 m., siekiant pagerbti veiklius katalikus, remiančius visuotinę katalikišką veiklą.

Viktoras Nakas 17 metų dirba Katalikiškame Amerikos universitete Vašingtone (The Catholic University of America, Washington, DC). Šalia kitų pareigų jis padėjo suorganizuoti popiežiaus Pranciškaus vizitą Katalikiškame universitete (The Catholic University) 2015 metais ir tuo metu buvo universiteto atstovas spaudai bei Lietuvos Respublikos ambasada JAV. Jis pirmininkavo Vašingtone (Washington, DC) vykusioms Nacionalinės katedros Šiluvos lietuvių koplyčios 50 metų jubilėjaus iškilmėms 2016 metais, kuriose dalyvavo JAV Vyskupų konferencijos pirmininkas ir Luisvilio (Louisville) ordinaras arkivyskupas Juozas E. Kurtz,

Kauno arkivyskupas Lionginas Virbalas, jėzuitų bendruomenė, keturi chorai iš JAV ir Kanados ir daugiau kaip du tūkstančiai dalyvių. Taip pat ta proga bazilikoje buvo surengta bei vėliau visą pusmetį eksponuota paroda apie Šiluvą Lietuvoje ir jos koplyčios istoriją. V. Nakas daug metų dalyvavo ir buvo uolus veikėjas lietuvių bendruomenėje.

2008 m. jam buvo paskirta prestižinė premija „Clarence Walton Administrator of Year, The Catholic University of America“ ir jis yra gavęs daugiau kaip 55 premijų iš Katalikiško universiteto (The Catholic University) visuomeninių reikalų skyriaus.

Apdovanojimas įvyks

„Epiphany Catholic Church“, 2712 Dumbarton Avenue, Washington, DC po 12 val. Šv. Mišių, 2017 m. spalio 29 d.

Prelatas Edmundas E. Putrimas, Lietuvos Vyskupų Konferencijos delegatas užsienio lietuviams katalikams, putrimas@sielovada.org

Romualdas Kriaučiūnas

LIETUVOS DAINŲ ŠVENTĖ PRISTATYTA JAPONIJOJE

Artėjant Lietuvos atkūrimo šimtmečiui, Japonijoje – vienoje didžiausių pasaulyje tarptautinėje turizmo parodoje „Jata” – pristatytas išpūdingiausias kitamet mūsų šalyje vyksiantis renginys – Lietuvos dainų šventė „Vardan tos...”. Tautiniais kostiumais žavėjęs ir lietuviškomis dainomis užbūręs japonų publiką, Lietuvai atstovaujantis Jungtinis Lietuvos kultūros centrų vadovų choras kvietė visus atvykti į mūsų šalį ir išvysti vieną didžiausių šalies kultūros įvykių, garsinančių jos vardą pasaulyje.

Jungtinis choras, diriguojamas Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktoriaus Sauliaus Liausos, rugsėjo 21–24 d. parodos renginiuose surengė net šešis koncertus, kuriuose atliko specialiai sukurtą teatralizuotą programą, pristatančią Lietuvos tautinių kostiumų kolekciją bei Donato Zakaro, Nijolės

Sinkevičiūtės, Giedriaus Svilainio ir kitų Lietuvos kompozitorių liaudies dainų motyvais parašytus kūrinius.

Parodoje savo standus pristačiusios šalys turistus ir turizmo organizatorius kvietė susipažinti su savo kultūra, kulinariiniu paveldu, architektūra, gamta. Lietuvos vardas parodoje nuskambėjo ypač garsiai – pristatyta Lietuvos dainų švenčių tradicija, bendras Baltijos šalių standas apdovanotas specialiuoju parodos prizu. Japonų publika žavėjosi jiems egzotiškais mūsų audinių raštais ir muzika, domėjosi galimybėmis atvykti į 2018 m. Dainų šventę.

Po parodos Jungtinis Lietuvos kultūros centrų vadovų choras Japonijos prefektūroje Gifu surengė bendrą koncertą su Gifu muzikos asociacija.

Jungtinis Lietuvos kultūros centrų vadovų choras

Jungtinis choras, diriguojamas Lietuvos nacionalinio kultūros centro direktoriaus Sauliaus Liausos, koncertavo tarptautinėje turizmo parodoje Japonijoje.

LR URM

suburtas 2016 m. rugpjūtį Lietuvos nacionalinio kultūros centro iniciatyva. Chore dainuoja kultūros centrų direktoriai ir meno vadovai iš 20 savivaldybių. Choras jau pristatė Lietuvos tautinių kostiumų kolekciją ir ateinančių metų Dainų

šventę Pasvalyje, Utenoje, Molėtuose, Vilniuje, Estijoje ir Airijoje. Kolektyvo vizitą Japonijoje koordinuoja Japonijos ir Lietuvos draugystės asociacija.

2018 m. birželio 30–liepos 6 d. vyksianti jau 20-oji dainų šventė „Vardan tos...”

skiriama Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimo šimtmečiui paminėti. Šventės idėja – puoselėti tautinę kultūrą, pagarbą Tėvynei, jos praeičiai, ją kūrusiems ir tebekuriantiems žmonėms.

Lietuvos nacionalinis kultūros centras

SIMO KUDIRKOS ISTORIJA ATGIMS DOKUMENTINIAME FILME „ŠUOLIS”

Ne tik Lietuvoje, bet ir išeivijoje puikiai žinoma režisierė Giedrė Žickytė, pavasarį Čikagos Gene Siskel ES filmų festivalyje pristatčiusi savo darbą „Meistras ir Tatjana”, vėl lankosi „Vėjų mieste”, tačiau šįkart su nauju projektu - dokumentiniu filmu „Šuolis”/ „The Jump”. „Šuolis” pasakoja neeilinę lietuvių jūreivio Simo Kudirkos istoriją, 1970 m. peršokusio iš sovietinio žvejų į amerikiečių pakran-

tės apsaugos laivą. Simo istorija bei jo šuolis į laisvę sudrebino tuometinę JAV žiniasklaidą, sukėlė demonstracijų bei protestų bangą, reikalaujančią suteikti jam prieglobstį ir pritraukė didelį politikų dėmesį.

Džiaugiamės, kad G. Žickytės projektas jau susilaukė ir tarptautinio pripažinimo. „Šuolis” buvo atrinktas dalyvauti New York IFP (Independent Filmmaker Project) savaitėje. Režisierė

lankydamosi JAV dirba ties paskutinėmis filmo detalėmis. Tik atvykus jos jau laukė susitikimas su vienu pagrindinių Simo istorijos veikėjų, advokatu Povilu Žumbakiu, taip pat apsilankymas Lituanistikos Tyrimų ir Studijų Centre, kur be daugybės dokumentų apie S. Kudirką bei jo fotografijų, buvo rasta ir originali to meto filmo juosta. Prie G. Žickytės projekto prisideda bei savo autentiškais archyvais dalinasi ir Balzeko Lietuvių kultūros muziejus, taip pat kitose valstijose esantys lietuvių archyvai.

LR URM

Prie projekto prisideda ir savo autentiškais archyvais dalinasi JAV esantys lietuvių archyvai.

LR URM

Aleksandras Guobys

TAI BENT GYVENIMAS! NOVELĖ

(Tęsinys, pradžia „Dirvos” rugsėjo 12 d. laidoje)

- Ar kas nors atsitiko negero darbe, kad taip nutilai? – kartą jo paklausė Jeronimas.

- Nusibodo...Tiek visko prisiskaičiau... Kokių tik protokolų!.. Laiškų, skundų, pažeminimo... Nežinau, kiek ten ištversiu,- guodėsi Irenijus.

Jeronimas, kaip ir Izabelė, nieko negalėjo patarti, nes nežinojo ir nesuvokė tų jo skaitomų raštų nei turinio, nei prasmės.

Ir štai kovo pabaigoje ar balandžio pradžioje, Irenijus ateina į dirbtuves ir džiaugiasi:

- Na, pagaliau mane siunčia į tarnybinę komandiruotę. Net į Žemaitiją.

- Ir koks jau ten reikalas? – paklausė Jeronimas.

-Ten dirba toks kunigas. Neįsidėmėjau net pavardės.

Sakė, kad įsakyme bus parašyta. Važiuoju susitikti su juo. Kai grįšiu, smulkiai papasakosiu apie būsimą susitikimą ir apie tą miestelį.

Išvykstant į komandiruotę, įgaliotinis Irenijų pasikvietė į kabinetą ir trumpai paaiškino:

- Važiuos pasiklausti sekmdienio pamokslo. Vietos valdžia skundžiasi, kad kunigas per savo pamokslus nepadoriai kalba apie mūsų partiją ir vyriausybę. Gerai įsidėmėk pamokslo turinį. Turėsi parašyti smulkia ataskaitą. Supratai?

Viršininkas kalbėjo rūsčiai ir nedraugiškai. Važiuodamas visą kelią Irenijus galvojo: „jeigu tyliai įeisiu į bažnyčią, juk niekas ir nežinos, kad aš čia kažkokią slaptą užduotį

turiu. Šnipas... O ką mama pasakytų? Juk ji, o kartais ir aš, nors studentams ir draudžiama, tebelankome iki šiol bažnyčią. Atvirai ar slapta. Koks gi skirtumas. Ir jokių abejonių neturime. Tai kur ir ko čia važiuoju?”- nepaleido visu keliu tokios mintys.

Kai jis priėjo prie bažnyčios, staiga sustojo prie pat durų ir pasižiūrėjo į laikrodį. Iki šv. Mišių pradžios dar buvo beveik valanda laiko. Irenijus staiga apsisuko ir nudrožė tiesiai į kleboniją. Kunigas pats atidarė duris ir, pamatęs neatytą svečią, ramiai paklausė:

- Jaunuoli, aš tuoj turiu išeiti į bažnyčią. Interesantus priimu tik pasibaigus pamaldoms. Gal ne vietinis, kad šito nežinai?

- Aš iš Vilniaus. Mane siunčia Religinių reikalų įgaliotinis. Mano užduotis – išklaisyti jūsų pamokslą ir parašyti atitinkamą ataskaitą. Atėjau prieš mišias todėl, kad noriu

jūs perspėti, kokių reikalu atvykau. Aš nenoriu jums blogo. Bet ir jūs mane supraskite. Esu tikintis, todėl noriu, kad jūs sau kilpos neužsitrauktumėte... Prašyčiau pamokslo metu nekeikti tarybų valdžios! Priešingu atveju supraskite, kas jūsų laukia...

Kunigas tarsi žado neteko. Liepė įeiti į vidų ir atsistoti vidury kambario. Pats apėjo apie Irenijų, atidžiai apžiūrėjo nuo galvos iki kojų, po to apsisuko durų link ir plonu balsu paklausė:

- Tai apie ką gi turiu kalbėti pamokslo metu tikintiems?

- Kiek žinau, galite skaityti Evangeliją ir ją komentuoti... Dabar daugelis susipratusių kunigų apsiriboja tais skaitymais ir komentarais. Tik jūs dergliojate valdžią, apie tai net Centro Komitete kalba...

- Toks jaunas, o matai kokį darbą dirbi,- nusistebėjo kunigas. – Aš viską supratau, jaunuoli. Bet prieš šv. Mišias

daugiau tau nieko negaliu pasakyti. Pasimatysime bažnyčioje. Atsistok prieš pat sakyklą, kad matytčiau!..

- Bet jūs manęs nesupraskite blogu. Be manęs, esu įsitikinęs, kad jūsų pamokslo klausysis ir vietinės valdžios atstovai. Žinau iš praktikos...

- Gerai, gerai... Viską supratau,- tuo pačiu plonu balsu tarsi išstūmė jį iš klebonijos.

Pro langą kunigas palydėjo einantį kiemu Irenijų pikdžiugišku žvilgsniu. „Paršelis... – lindo piktos mintys,- pamokė ką turėčiau ir ko neturėčiau kalbėti... Koks įžulumas! Pienas dar nenudžiūvo nuo lūpų, o jau gieda šetono giesmę: „Per pamokslą gali tik komentuoti Evangeliją, bet apie mūsų gyvenimą – ne tavo reikalas. Apie tai tik partijos įgaliotiniai gali kalbėti. Jie žino žmogaus norus ir pageidavimus... Suprask, aš tave nuoširdžiai perspėju!..”

(Bus daugiau)

TALKA – TAUTOS ATGIMIMO ŠAUKLYS

Mitingas prie V.Kudirkos paminklo.

T. Baranausko nuotr.

Žiniasklaida paskelbė Vytauto Sinicos kalbą, pasakytą 2017 m. rugsėjo 22 d. Lietuvos Mokslų akademijoje vykusioje konferencijoje „Ar apginsime baltų kalbas?“, kurios metu įsteigta asociacija „TALKA kalbai ir tautai“.

Kalbėtojas, apgailestavo, kad TALKA nepasiekė savo tikslo. Latviškas projektas nepriimtas, o antikonstituciniai kubilių ir kirkilų projektai niekur nedingo. Dar ir sulaukė premjero palaikymo. Kita vertus, TALKA pasiekė labai daug. Įkvepiančiai daug! Kone pirmąkart po nepriklausomybės atkūrimo piliečiams pavyko pasinaudoti įstatymo iniciatyvos teise ir surinkti tuos 50 000 parašų. Bijodami nesėkmės, surinkome 70 000. Kas rinko parašus, žino, koks velniškas tai darbas. Daug kam Lietuvoje, nukabinusiems nosis ir burbantiems virtuvėse, tai turėjo priminti ir priminė, kad piliečiai Lietuvoje dar kai ką gali. Kai susiburia, kai išdrįsta, kai nelaukia, kad padarytų kiti. Tokiuose renginiuose kaip šis visada girdėdavau burbėjimą, kad reikia ne kalbėti, o daryti. „Ką daryti?“ – niekada nežinodavo. O TALKA šį tą padarė. Mažo ir kartu didelio.

Vytautas Sinica

Kalbėtojas skatino į TALKĄ žvelgti dar plačiau, nes ji turinti vienyti ir burti žmones, kuriems rūpi išsaugoti modernią tautinę Lietuvos valstybę, kurioje gyventų lietuviai, kuriuos sieja jos paveldas, jos istorinė atmintis, jos simboliai, jos ryšys su gamta. Daktaro Juozo Prunskio redaguotame kultūrininkų pasisakymų rinkinyje „Mano pasaulėžiūra“ („Draugo“ spaustuvė, Čikaga, 1958 m.) randame poeto, prozininko, publicisto, keliautojo, diplomato Petro Babicko įsimintiną teiginį: „Vaidila, lietuvi, mokanti savo vaiką skaityti, knygnešys bei pasaulio lietuvių talka – tai keturi pagrindiniai stulpai, kuriais turi remtis mūsų ateities gyvenimas ir kova“. Talkos reiškinių Lietuvoje šaknys siekia šimtmečių praeitį. Talkomis buvo organizuojama valstybės gynyba, pilių bei įtvirtinimų statyba.

Talkomis buvo statomos bažnyčios, tiesiami keliai, statomi tiltai, sausinamos pelkės, be talkų neapseidavo rudeniniai kūlimai, linarautė privačiuose žemdirbių ūkiuose. Talkose buvo reiškiamas žmonių solidarumas, bendruomeniškumas, taurumas, atliekamas darbas ar veikla bendram reikalui be atlygio. Talkose vyko žmonių bendradarbiavimas, buvo išreiškiama viena iš didžiausių žmonijos vertybių – žmonių tarpusavio bendravimas. Juk dešimtmetį trukęs karas po karo taip pat buvo Tautos TALKA; kas kovėsi su ginklu rankose, kas kovotojus rengė, maitino, saugojo, gydė sužeistuosius ar pasiligojusius telkėjo bendram Tautos reikalui. Kelias į nepriklausomybės atkūrimą taip pat ženklintas Baltijos kelio talka, mitingais, piketais. Šių dienų efektingas labdaros akcijos skurstantiems bei neįgaliesiems taip pat ženklina talkos reiškinys. Šiandien itin reikalinga talka pilietinei, tautiškai susipratusiai patriotinei visuomenei ugdyti, ją telkti Lietuvos valstybingumui tvirtinti. Atgimimo pradžioje iškili visuomenės veikėja, diplomatė Gintė Damušytė teigė, kad svarbiausiu procesu Lietuvoje reikia laikyti pilietinės visuomenės formavimą ir ugdymą. Šiam procesui Lietuvoje dėmesys nerodomas, o jam iš tikrųjų reikalinga talka, reikalinga idealistinių politinių bei vi-

suomeninių organizacijų talka politiniam Lietuvos klimatui keisti. Talka reikalinga istorinei atminčiai, aplinkos paveldui saugoti. Nuo neatmenamų laikų lietuvis gamtoje matė Kūrėją, per gamtą Jį garbino, todėl čia teka Šventosios upės, tyvuliuoja Šventieji ežerai, trykšta šventi šaltiniai. Tik praėjusio šimtmečio trečiame dešimtmetyje pasaulyje prasidėjusi techninė revoliucija esmingai palietė ir Lietuvą, įsigalintis ekonomizmas gamtą kaip šventenybę paniekino, ėmė ją prievartauti. Nemeilę gamtai gamta jau atsiliepia nemeile žmogui, už prievartą keršto šaukiasi. Turime grįžti prie ištakų. Lietuva, jau dabar išsiskirianti iš kitų šalių ekologine žemdirbyste, tebeturinti palyginti mažiau užterštą žemę, vandenį ir orą, sutelkusi dėmesį gamtosaugai, gali padėti ne tik sau, bet ir tapti sektinu pavyzdžiu pasauliui. Lietuvių tautoje glūdi dvasiniai turtai, nepanaudojamos galios. Juos išlaisvinti, panaudoti tautos ir jos valstybės labui reikalinga paskata. Toki paskata, turint reikšmingą Tautos ir jos valstybės tikslus, TALKOS KALBAI ir TAUTAI paskelbimas vertintinas kaip Tautos Atgimimo šauklys. Lietuvių tautoje talkų reiškinio šaknys tebėra gyvos, visuomenę deramu būdu pa-

kvietus talkai, gero atsako tikrai galima sulaukti. Talkos idėjos populiarinimui gali būti kuriamos organizacijos, skatinamos reiškinių studijos, skelbiami rašinių konkursai. Visuomenei talkos idėja lengvai suprantama, turėtų būti patraukli, priimtina. Judėjimo „TALKA Kalbai ir Tautai“ Taryba: Gintaras Karosas, Kazimieras Garšva, Gintaras Songaila, Nijolė Balčiūnienė, Laisvūnas Šopauskas, Vytautas Sinica, Jonas Vaitkus, Robertas Grigas, Jonas Vaiškūnas, Mindaugas Karalius, Gediminas Storpirštis, Jonas Kauneckas, Jonas Burokas, Romas Pakalnis, Monika Morkūnaitė, Dalius Stancikas, Laimutė Kalėdienė, Algirdas Endriukaitis. Judėjimo (kartu su išrinktais Tarybos nariais) steigėjai: Zigmas Zinkevičius, Antanas Tyla, Arnoldas Piročkinas, Vincas Labutis, Sofija Jūratė Laučiūtė, Dainius Razauskas, Valentinas Stundys, Aušra Jurevičiūtė, Rytas Kupčinskas, Eglė Mirončikienė, Kęstutis Ignatavičius, Rasa Čepaitienė, Dovilas Petkus, Arnas Simutis, Linas V. Medelis, Libertas Klimka, Audrius Rudys, Virginijus Jocy. Nuotrauka: Mitingas prie V.Kudirkos paminklo, T. Baranausko nuotrauka (Talka1.jpg) Tegyvuoja, teklesti, težydi TALKA KALBAI IR TAUTAI! Algimantas Zolubas

EUROPOS KALBŲ SAVAITĖ MADRIDE

Lietuvos Respublikos ambasada Ispanijos Karalystėje dalyvavo rugsėjo 25-29 dienomis Madride vykusioje Europos kalbų savaitėje ir visuomenei pristatė Lietuvos kultūrinį ir gastronominį paveldą.

Europos kalbų savaitė – tradiciniu tampa renginys, skirtas populiarinti Europos šalių kalbas ir kultūras, kurį organizuoja viena iš EUNIC (the European Union National Institutes for Culture) Ispanija narių. Šiais metais Europos kalbų savaitę Madride organizavo Italijos kultūros institutas,

o savo šalių autorius, knygas, kultūros veikėjus bei įvairius renginius pristatė Madride įsikūrusių Europos šalių kultūros institutai, ES atstovybė, ES šalių ambasados. Lietuvos ambasada Ispanijos Karalystėje, viena EUNIC Ispanija narių, visą savaitę įvairiose Madrido vietose vykusių renginių metu pristatė lietuvių autorių kūrybą, Lietuvos gastronominį paveldą, supažindino su lietuvių kalba. Rugsėjo 26 d. Cervantes

Institutas (Calle Barquilo, 6) pakvietė į Europos Kalbų savaitės progą savo bibliotekoje suorganizuotą knygų mugę, kurioje buvo pristatytos įvairių Europos šalių knygos ir leidiniai. Tarp įvairių šalių knygų buvo pristatyti ir du lietuvių autorių kūriniai, išversti į ispanų kalbą: Kristijono Donelaičio „Metai“ ir Antano Baranausko „Anykščių šilelis“. Šią ekspoziciją Cervantes Institute (Calle Barquilo, 6) galima aplankyti iki

spalio 26 d. darbo dienomis nuo 9 val iki 15 val. Lietuvos ambasada kvietė atvykti ir į rugsėjo 29 d. Getės institute (C/Zurbaran 21, Madridas) vykusius renginius. Instituto patalpose vyko Europos Sąjungos šalių kalbų pamokėlės: renginio svečiai galėjo sudalyvauti čekų, estų, lenkų, lietuvių, rumunų, slovėnų, bei suomių kalbų pamokose, kurių metu susipažino su šių kalbų istorija. LR URM

RENGINIŲ KALENDORIUS

SPALIO 14 d., šeštadienį, 8 v.v. violončelisto David Geringo koncertas Waetjen salėje, Klivlando valstijos universitete, 2001 Euclid Ave, Klivlandas, OH (Waetjen Auditorium, Cleveland State University, 2001 Euclid Ave, Cleveland, OH). Tai puiki proga išgirsti tarptautiniu mastu pripažintą lietuvių violončelistą. Bilietai: Šv.Kazimiero parapijos kavinėje po 10:00 val. Šv. Mišių kavinėje arba Lietuvių namuose.

LR garbės konsulės Klivlande I.Bublys inf.

SPALIO 21 d., šeštadienį, 6 val. v. septintasis Šv. Kazimiero parapijos rudens lėšų telkimo renginys (Clambake/Steak Roast/Rudens loterija), į kurį kviečiame visus dalyvauti ir paremti mūsų parapiją. Reikia iš anksto užsakyti maisto bilietus ir nurodyti Jūsų pasirinkimą. Parapijos tel. 1(216)481-3157. Rengia Šv. Kazimiero parapijos komitetas.

„Dirvos“ inf.

SIŪLOMA 2018-UOSIUS METUS PASKELBTI SĄJŪDŽIO METAIS

Vilnius, spalio 2 d. (ELTA). Siūloma paskelbti 2018-uosius metus Sąjūdžio metais.

Tokį nutarimo projektą įregistravęs Seimo Valstybės istorinės atminties komisijos pirmininkas Arūnas Gumuliaskas pabrėžia, kad „Sąjūdžio veikla kaip tautos valios išraiška prisidėjo prie nepriklausomos Lietuvos valstybės atkūrimo“.

Nutarimo projekte kalbama apie išskirtinį Sąjūdžio vaidmenį Lietuvos valstybingumui, nepriklausomos ir demokratinės valstybės tęstinumui.

Nutarimo projekte siūloma išskirti „1988-1990 metus kaip ypach svarbų Lietuvos

istorijos laikotarpį, kai sovietų okupacinėje sistemoje Sąjūdžio Seimas veikė kaip dalinis, bet teisėtas demokratinis tautos atstovas“.

2018 m. sukanka 30 metų, kai buvo išrinkta Lietuvos Persitvarkymo Sąjūdžio iniciatyvinė grupė, įsteigtos Sąjūdžio rėmimo grupės miestuose ir rajonuose, įvyko Sąjūdžio Steigiamasis suvažiavimas, kuriame buvo patvirtintas Sąjūdžio Seimas ir išrinkta Sąjūdžio Seimo taryba.

Nutarimo projekte siūloma Vyriausybei iki 2018 m. sausio 1 d. parengti ir patvirtinti Sąjūdžio metų programą ir kitų metų biudžete numatyti lėšų jai įgyvendinti.

KVIETIMAS Į RENGINĮ „ATKURTAI LIETUVAI - 100!“

Lietuvos Respublikos generalinis konsulas Los Andžele kviečia į Nepriklausomybės šimtmečiui skirtų metų atidarymo renginį, kuris vyks 2018 sausio 27 d. (šeštadienį) 6 PM „Santa Monica Bay Woman’s Club“ (adresas: 1210 4th St, Santa Monica, CA 90401). Garbės svečias – Vytauto Didžiojo universiteto profe-

sorius Liudas Mažylis, atradęs Nepriklausomybės Akto originalą Vokietijos archyvuose. Vyks muzikinė programa.

Renginys nemokamas, tačiau vietų skaičius ribotas, todėl prašome iš anksto registruotis el. paštu kons.losandzelas@urm.lt arba telefonu 424-465-9901.

LR URM

AKTUALU GAUNANTIEMS PENSIJĄ LIETUVOJE

Primename, kad Lietuvoje pensiją gaunantys ir gyvenantys užsienyje asmenys turi kasmet pateikti Sodros Užsienio išmokų tarnybai pažymą apie gyvenamąją vietą arba notarinę liudijimą, kad asmuo gyvena užsienio valstybėje arba kad yra gyvas ir yra tam tikroje vietovėje. Šis dokumentas turi būti išduotas ne anksčiau kaip tų metų spalio 1 dieną.

Lietuvos Respublikos ambasados ir konsulatai teikia šią notarinę paslaugą Lietuvos

Respublikos piliečiams, pateikusiems galiojantį Lietuvos Respublikos pasą. Registruotis priėmimui galite internetu, el. paštu arba telefonu.

Išsami informacija apie pensijos skyrimą ir mokėjimą teikiama „Sodros“ (Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos“) interneto svetainėje: <http://sodra.lt/lt/situacijos/informacija-gyventojams/noriu-gauti-pensija/gaunu-pensija-lietuvoje-bet-isvykstu-gyventi-i-uzsieni>

LR URM inf.

LIETUVOS AMBASADORIUS RUSIJOJE PAGERBĖ LIETUVIŲ TREMTINIŲ ATMINIMĄ IRKUTSKE IR SUSITIKO SU JŲ PALIKUONIAIS

Lietuvos ambasadorius Rusijos Federacijoje Remigijus Motuzas su jų palikuonimis prie paminklo Lietuvos tremtiniais Sibire.

LR URM

Lietuvos ambasadorius Rusijos Federacijoje Remigijus Motuzas, Irkutsko srities gubernatoriaus kvietimu, rugsėjo 19-23 d. su darbo vizitu lankėsi šiame Rytų Sibiro regione. Be oficialių susitikimų su regiono ir miesto valdžia, Lietuvos ambasadorius susitiko su vietos lietuvių bendruomene „Švyturys“. Šventiniame vakare gausiai susirinkusiems lietuviams atstovybės vadovas padėkojo už puoselėjamą lietuviybę, išlaikytas tradicijas ir aktyvią visuomeninę veiklą bei paragino tęsti pradėtus darbus, skirtus lietuviybei išlaikyti. Susitikimo metu „Švyturio“ vadovė Julija Kudirkaitė pristatė bendruomenės veiklą,

apie savo veiklą pasakojo ir kitų srityje veikiančių lietuvių bendruomenių – Bratsko, Ust Ilimsko ir kitų – vadovai, renginio metu koncertavo vaikų tautinių šokių ir dainų kolektyvas „Gintaras“.

Tęsdamas gražią tradiciją, ambasadorius taip pat apsilankė vietos katalikų bažnyčioje bei pagerbdamas lietuvių tremtinių atminimą, padėjo prie bažnyčios esančio paminklo gėlių vainiką. Susirinkusiems vietos lietuviams Remigijus Motuzas priminė, kad Lietuvai skaudūs istorijos puslapiai negali būti pamiršti, o istorinės atminties išsaugojimas yra itin svarbus – tik tokiu būdu galime nepamiršti, kas tokie esame ir iš kur kyla mūsų šaknys.

Siekiant išlaikyti ir sustiprinti vietos lietuvių ryšį su istorine tėvyne, ambasatoriaus vizito metu taip pat buvo organizuota išvažiuojamoji konsulinė misija. Jos metu Lietuvos diplomatinės atstovybės Maskvoje darbuotojai teikė konsulines paslaugas vietos lietuviams ir lietuvių kilmės asmenims – dėl Lietuvos pilietybės, pasų išdavimo, notarinių veiksmų, civilinės registracijos aktų ir kt. klausimų kreipėsi arti 100 asmenų.

Irkutskas – administracinis Irkutsko srities centras, vienas didžiausių miestų Rytų Sibire. Skaičiuojama, kad į Irkutsko sritį 1946-1952 m. buvo ištremta apie 38 tūkst. lietuvių.

LR URM

KINAI JAUKINASI LIETUVIŠKĄ FOLKLORĄ

Spalio pradžioje į Kiniją atvyko net dvi lietuvišką folkloro muziką grojančios grupės.

Spalio 2, 3, 5 ir 7 d. Šanchajuje pasaulio muzikos festivalyje koncertavo folkroko grupė „Žalvarinis“. Sėkmingas startas įvyko šių metų balandį, kai grupė surengė tris didžiulius koncertus festivaliuose Džuhajuje ir Baodinge. Šį kartą „Žalvarinis“ grįžta į Šanchajų miestą, turintį labai stiprią muzikinę industriją ir puikiai išlavintą klausytojų auditoriją. Kaip pranešė grupės

lyderis Robertas Semeniukas, „Žalvarinis“ ir toliau sėkmingai pratina kinas prie lietuviškų priedainių, po koncertų neatsigina gerbėjų ir naujų pasiūlymų koncertuoti Kinijoje. Grupės gastroles Kinijoje finansavo ir Lietuvos kultūros taryba.

Spalio 4 d. Pekine savo gastroles baigė grupė „Meropės“. Grupė surengė du koncertus atviroje erdvėje vykusiame festivalyje, o vakar koncertavo viename jaukiausių Pekino muzikos klubų DDC, kuriame

šių metų pradžioje savo koncertus surengė Jurga Šeduikytė ir grupė „SillyCut“. „Meropės“ vokalistė Indrė Jurgelevičiūtė taip pat grojo kanklėmis, garsus išgaudama įvairiais objektais išplėtė jų skambesio galimybes ir, prisijungus fleitistui Jean-Christophe Bonnafous ir gitaristui bei klavišininkui Bert Cools, kūrė hipnotizuojantį muzikinį peizažą, plytintį kažkur tarp Lietuvos, Azijos, džiaz ir elektronikos.

Agnė Biliūnaitė, Lietuvos kultūros atašė Kinijoje

VISKĄ ATPIRKO
LIETUVOS HIMNAS

Vilnius, spalio 3 d. (ELTA). 20-metis Lietuvos irkluotojas Dovydas Nemeravičius kaip ir kiti komandos draugai vos pastovėjo ant kojų per apdovanojimų ceremoniją, kurios metu buvo giedamas Lietuvos himnas, bet planetos pirmenybių auksas atpirko visus sunkumus.

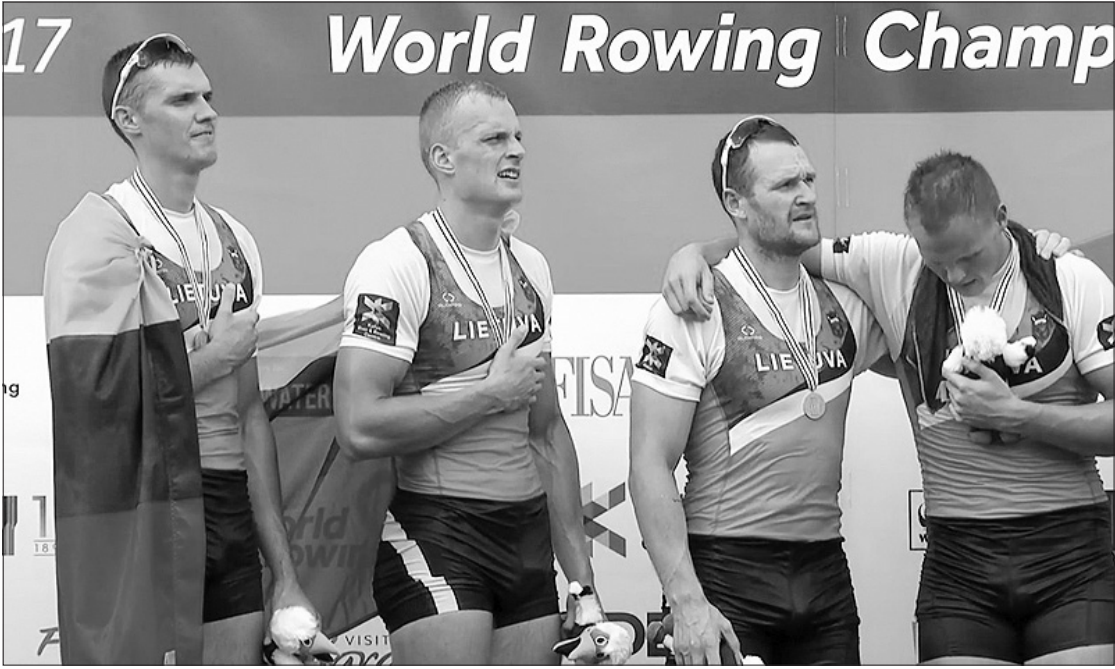
Porinę keturvietę valtį irkluojantys D. Nemeravičius, Aurimas Adomavičius, Martynas Džiaugys ir Rolandas Maščinskas savaitgalį Sarasotoje (JAV) vykusiose planetos pirmenybėse iškovojo aukso medalius ir sezoną pabaigė laimėję visas

varžybas.

„Sunku net prisiminti finišą, kuomet iškart dar nepatikėjau, kas įvyko, o ir skausmas viską užgožė. Sunku buvo iškentėti, bet viską atpirko Lietuvos himnas”, - sugrįžęs į Lietuvą oro uoste kalbėjo D. Nemeravičius.

Išsekę, bet savo tikslą pasiekę irkluočiai prisipažino, kad irkluoti iš paskutiniųjų juos skatino noras nenuvilti komandos draugų.

„Dieną, kitą prastai jaučiausi, bet dabar jau viskas tvarkoje. Neįsivaizduoju, kaip pavyko atiduoti visas jėgas, galbūt tai lėmė komandos vidinė dvasia ir noras

Iš kairės: Dovydas Nemeravičius, Martynas Džiaugys, Rolandas Maščinskas ir Aurimas Adomavičius. delfi.lt

kovoti iki paskutinės akimirkos bei nepavesti komandos draugų. Kiekvienas jaučiame vienas kitą ir visi dirbame iš visų jėgų, - kalbėjo D. Nemeravičius. - Sunkiausia buvo susitvarkyti su jauduliu. Visą sezoną neturint pralaimėjimų, atsiranda didžiulė baimė pralaimėti paskutinį ir patį svarbiausią startą”.

Lietuvos porinė keturvietė valtis praėjusių metų olimpinėse žaidynėse užėmė devintąją vietą. Neįgyvendinti olimpiniai lūkesčiai šįkart buvo papildomas stimulus.

„Olimpinėse žaidynėse buvome „sumalti į miltus”, todėl tai privertė susimąstyti, kad reikėtų dar stipriau dirbti, atiduoti dar daugiau širdies”, - pabrėžė D. Nemeravičius.

Lietuvos keturvietė valtis šiomet laimėjo ne tik planetos pirmenybes, bet ir Europos čempionatą bei pasaulio taurės etapą.

„Nenugalimųjų etiketė irklavime neegzistuoja. Šiandien tu čempionas, o rytoj gali būti paskutinis”, - favoritų etiketės kratėsi D. Nemeravičius.

Labiausiai patyręs pasaulio čempione tapusios įgulos narys, 30-metis Martynas Džiaugys pabrėžė, kad pergalę finale lėmė galingas lietuvių finišas, kuris ir yra šios komandos „arkliukas”.

„Tokia mūsų taktika, kad iš pradžių laikomės su visais distancijoje, o finišas mūsų yra vienas iš stipriausių. Nebėra ko laukti ir atiduoti visas jėgas - tiesiog 150 proc. ir viskas. Sėkmės formulė - kas daugiausiai dirba, tam labiausiai sekasi”, - teigė M. Džiaugys, kuris pridūrė, kad po finišo visi irkluočiai buvo visiškai išsikrovę.

Pergalė džiaugėsi ir 24-erių metų Aurimas Adomavičius. Jis pabrėžė, kad pasaulio čem-

pionatas buvo svarbiausias metų startas, todėl norėjosi sezoną užbaigti aukšta nata.

„Labai malonus jausmas tapti čempionu. Daug darbo įdėjome, nes tai buvo svarbiausias sezono startas. Kadangi laimėjome iki tol visas varžybas, tai norėjosi triumfuoti ir pasaulio čempionate. Juodas darbas lėmė šią pergalę”, - kalbėjo A. Adomavičius.

Dėl JAV Floridos valstiją siautusio uragano „Irma” Lietuvos irkluočiai turėjo atsisakyti Sarasotoje surengti dviejų savaitių trukmės stovyklą ir į pirmenybes išvyko iki pirmųjų startų likus septynioms dienoms. Vis dėlto, su analogiškais problemomis susidūrė ir kitos šalys.

„Pirmos trys dienos buvo labai sunkios. Reikėjo priprasti prie karščio, prie laiko. Po to įsivažiavome”, - pridūrė A. Adomavičius.

OLIMPINĮ SIDABRĄ M. MIZGAIČIUI ĮTEIKS Į LIETUVĄ
ATVYKSTANTIS IOC PREZIDENTAS T. BACHAS

Vilnius, spalio 7 d. (ELTA). 2008 metų Pekino olimpinėse žaidynėse imtynininkas Mindaugas Mizgaitis iškovojo bronzos medalį, tačiau po bene aštuonerių metų paaiškėjo, kad lietuvis buvo vertas daugiau. Pekine sidabrą laimėjusio ruso Chasano Barojovo kraujyje aptikus draudžiamų preparatų, Tarptautinis olimpinis komitetas (IOC) oficialiu raštu pranešė, jog Rusijos atstovas diskvalifikuojamas, o M. Mizgaitis gali vadintis olimpinio vicečempionu.

Diskvalifikuoto ruso sidabras turi atitekti lietuviui, lietuvio bronzą - prancūzui Janikui Ščepanikui (Y a n i c k Szczepanik). Maždaug tokia buvo IOC rašto esmė.

Savo bronzos medalį „LTeam” komandos narys

grąžino prieš metus. Tuomet kalbintas M. Mizgaitis nebuvo užtikrintas, kada mainais gaus sidabrinį ir ar išvis gaus.

Ateinantį pirmadienį (spalio 9 d.) sidabrinį Pekino olimpinį žaidynių medalį jam įteiks Vilniuje viešėsiantis IOC prezidentas Tomas Bachas (Thomas Bach) ir Lietuvos tautinio olimpinio komiteto prezidentė Daina Gudžinevičiūtė. Abu šie asmenys - olimpiniai čempionai, patys patyrę medalio spalvos svarbą ir svorį.

„Pagaliau Mindaugo medalis atsiras ten, kur jam vieta - ant jo kaklo. Dėl to labai džiaugiamės, tačiau kaip sportininkė suprantu, kad ne viskas stos į absoliutaus teisingumo vėžes. Laiko neatsuksime ir galimybės susikauti dėl aukso medalio Mindaugui niekas nedovanos”, - sakė LTOK prezidentė Daina Gudžinevičiūtė.

Į teisybės atstatymą panašiai reaguoja ir pats grai-

kų-romėnų imtynininkas M. Mizgaitis.

„Pekine buvau stiprus ir turėjau vienintelį tikslą. Kuo toliau, tuo labiau jaučiu, jog iš manęs buvo pavogtas finalas. Žinoma, sidabras geriau nei bronzą, bet ne taip gerai kaip auksas. Vienintelė paguoda - diskvalifikuoti nesąžiningai besivaržantys sportininkai”, - kalbėjo apie profesionalaus sportininko karjeros pabaigą jau paskelbęs M. Mizgaitis.

Imtynininko bronzinį medalį pakeitus sidabro, nepriklausomos Lietuvos olimpinį žaidynių kraityje bus 6 aukso, 7 sidabro ir 12 bronzos medalių.

IOC prezidentas T. Bachas į Lietuvą atvyksta dalyvauti „Motėrų lyderystės stiprinimo Europoje forume”, susitikti su Lietuvos prezidentė Dalia Grybauskaite, 25 metų sukakties proga pagerbti Barselonos olimpinį žaidynių prizininkus.

LIETUVIŲ RADIO PROGRAMA girdima antradieniais 9:00-10:00 val. vak. iš WPAT stoties 930 AM banga.
Interneto svetainė: WWW.WPAT930AM.COM
Dėl pranešimų ir skelbimų kreiptis į dr. Giedrę Kumpiką, 82-32 Bell Blvd., Hollis Hills, NY 11427. Tel. (718) 776-1687. Fax: (718) 479-8923. E-mail: amberwings@mac.com

Now serving Lithuanians, including former Taupa Members!

Latvian Cleveland Credit Union

1385 Andrews Avenue
Lakewood, Ohio 44107
216-228-1996 or 800-577-1996
latvian@ameritech.net

Hours: Mon, Wed, Fri 9:00AM-3PM
Tue 9:00AM-5:30PM
Sun 9:30-10:30AM, 1st and 3rd Sundays each month, except Federal Reserve holiday weekends

View our Website and Facebook page for a list of our services:
www.latvianclevelandcu.org
www.facebook.com/latvianclevelandcu

JAKUBS AND SON
Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.
William J. Jakubs Jr.
Stephen Waite

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185th Street, Cleveland, OH 44119
36000 Lakeshore Blvd. Eastlake, OH 44095
Telefonas (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama,
Teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje.
Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

California Lithuanian Credit Union
Santa Monica, CA

Savings 0.90%
IRA 1.40%

(310) 828-7095
info@clcu.org www.clcu.org